

İHTİYATİ HACİZ İSTEMİNİN KOŞULLARI

Av. Talih UYAR*

Öz

İhtiyati haciz talebinde bulunabilmek için birçok şart aranmaktadır. İİK m.257’de düzenlenen bu müessesenin talep edilmesini alacaklıya ilişkin şartlar açısından incelersek, öncelikle ihtiyati haciz isteminde bulunan kişinin «alacaklı» sıfatını taşıması gerekir. Kambiyo senedine (poliçe, bono ve çek’e) dayanarak «ihtiyati haciz» isteminde bulunan alacaklının ticaret hukuku bakımından «haklı (meşru) hamil» durumunda olması gerekir. Alacaklının medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bir kişi de olması gereklidir. Son olarak alacaklının borçlu hakkında cebri icra talebinde bulunma yetkisine de sahip olması gerekir.

İhtiyati haciz talebinde bulunabilmek için alacak açısından aranan şartlar ise, hakkında ihtiyati haciz istenen alacak (borç) para alacağı (borcu) olması, alacağın rehinle temin edilmemiş (güvence altına alınmamış) olması ve alacağın vadesinin gelmiş olması gerekir.

Belirtmek gerekir ki, uygulamada İİK m.257 kanun koyucunun amacı doğrultusunda uygulanmamaktadır. İİK m.257’de belirtilen şartların yanında -bu şartların hepsinin gerçekleşmesi aranmadan- ayrıca İİK m.281/2, m.301/2 c:1 hükümlerine göre de ihtiyati haciz kararı verilebilir.

Anahtar Kelimeler

İhtiyati haciz, ihtiyati haciz talebi, alacaklıya ilişkin koşullar, alacağına ilişkin koşullar, kambiyo senetleri

---

* İzmir Barosu’na Kayıtlı Avukat (Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Görevlisi)

CONDITIONS OF CLAIMING LIEN

Abstract

A number of conditions are required to be able to claim the lien. Examining the demand of this institution organized in the İİK Article 257 from the point of view of the creditor requirements, it is firstly necessary to bear the title «creditor» of the person requesting precautionary seizure. Based on the foreign exchange (policy, bond and check), the creditor demanding «precautionary seizure» must be «legitimate» in terms of commercial law. The creditor must also be a person who has the capacity to use civil rights. Finally, the creditor must also have the authority to request the debtor to enforce the bankruptcy.

In order to be able to claim for preliminary lien, the conditions required for the lender are that the borrower will receive the lien required for the precautionary attachment (borrowing), the loan will not be provided with pledge (not secured).

It should be noted that, in practice, the İİK Article 257 does not apply in the direction of the legislator's objective. In addition to the requirements set out in Article 257 of the IEC - without the need for the fulfillment of all of these conditions - a preliminary injunctive order may also be imposed in accordance with the provisions of İİK Article 281/2, Article 301/2 sentence: 1.

Keywords

Lien, claim of lien, conditions for creditor, conditions for due, foreign exchange

GİRİŞ

İhtiyati haciz talebinin koşulları¹, İİK.'nin 257. maddesinde** düzenlenmiştir:

I- A- Alacaklıya ilişkin koşullar:

a) İhtiyati haciz isteminde bulunan kişinin «alacaklı» sıfatını taşıması gerekir. İlk anda «bu koşulun pek doğal olduğu, üzerinde durmaya gerek olmadığı» düşünülebilir. Ancak, uygulamada aşağıda kısaca değineceğimiz konularda uyumsuzluklar çıkmaktadır:

b) Kambiyo senedine (poliçe, bono ve çek'e) dayanarak «ihtiyati haciz» isteminde bulunan alacaklının ticaret hukuku bakımından «haklı (meşru) hamil» durumunda olması gerekir. Yani bu kişi ya «kambiyo senedinin son hamili» olmalı ya da son hamil dışında, «senet bedelini ödeyen ciranta, avalist, araya girme suretiyle ödemede bulunan senet ilgilisi» sıfatını taşımalıdır².

* İzmir Barosu Avukatlarından. (9 Eylül Üniv. Huk. Fak. E. Öğr. Görv.)

¹ Uyar, T.: Mahkemelerce Faturaya Dayalı Olarak İhtiyati Haciz Kararı Verilebilir mi? (Tür. Bar. Bir. Der. Ocak-Şubat/2016, S: 122, s. 459-472); Uyar, C.: Kesinleşmemiş Tenfiz İlamına Dayanılarak İhtiyati Haciz Talep Edilebilir mi? (İBD. Mayıs-Haziran/2012, s. 297 vd.)

** İhtiyatî haciz şartları

MADDE 257 - Rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısı, borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklar ile diğer haklarını ihtiyaten haczettirebilir.

Vadesi gelmemiş borçtan dolayı yalnız aşağıdaki hallerde ihtiyatî haciz istenebilir:

1. Borçlunun muayyen yerleşim yeri yoksa;

2. Borçlu taahhütlerinden kurtulmak maksadiyle mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçmağa hazırlanır yahut kaçar ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunursa;

Bu suretle ihtiyatî haciz konulursa borç yalnız borçlu hakkında muacceliyet kesbeder.

(İİK. 23, 177/1, 261; TTK. 133, 237; HMK 389-397)

² Kambiyo senetlerinde «alacaklı sıfatı» hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Uyar, T.: İcra Hukukunda Kambiyo Senetleri; 4. Bası, C: 1, 2013, s. 97 vd.; Uyar, T.: İİK. Şerhi, C. 8, 3. Baskı, 2008, s. 13421 vd.

Eğer kambiyo senedi *ciro edilmemişse*, «yetkili (haklı) hamil» senedin ‘lehtarı’dır. Buna karşın, kambiyo senedi ciro edilmişse, «yetkili (haklı) hamil» ‘müteselsil ve birbirine bağlı ciro zincirine göre lehine ciro yapılan hamil’dir (TTK. mad. 686, 778, 790)³.

Alacaklının, kambiyo senedine dayanarak ihtiyati haciz kararı isteyebilmesi için, elindeki senedi protesto ettirmiş olması da gerekli midir? (Bu konuda, ayrıntılı AÇIKLAMA için bkz: İleride; «Dipn. 44-56» civarı.)

Yüksek mahkeme «*hamilin, bonoyu tanzim edene keşideciye ve onun lehine aval verene karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmiş olmasının gerekli ve yeterli olduğunu ayrıca protesto olmasının gerekmediğini*»⁴ ifade etmiştir.

Kambiyo senedine dayanarak mahkemeden ihtiyati haciz kararı istenebilmesi için, «senet aslı»nın, eğer senet kaybedilmişse, mahkemeden alınmış olan «iptâl kararı»nın, mahkemeye sunulması gerekir⁵.

İhtiyati haciz istemi ile karşılaşan mahkemelerin, istemde bulunan kişilerin hukuken «alacaklı» sıfatını taşıyıp taşımadıklarını araştırarak karar vermeleri gerekir.

c) Alacaklının medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bir kişi de olması gereklidir. Sulh mahkemesince «bir meslek ve sanatın icrası için kendisine izin verilen velayet altındaki çocuklarla, vesayet altındaki kim-seler», ayrıık olarak, bu meslek veya sanatın icrasından doğan alacakları için (MK. mad. 359, 453) ihtiyati haciz isteminde bulunma hakkına sahiptirler.

İhtiyati haczin vekaleten istenmesi de mümkündür. Acele hallerde, özellikle güvence (teminat) gösterilmişse, «vekaletname gösterilmese bile» vekilin, «alacaklının vekaletine sahip olduğuna» ilişkin beyanı ile yetinilebilir⁶.

Yabancı uyruklu alacaklılar da ihtiyati haciz isteyebilirler. Yabancı alacaklının -İİK. mad. 259’da öngörülen teminat dışında- ihtiyati haczin

³ **Deynekli, A./Saldırım, M.:** İhtiyati Haciz, 3. Bası, 2011, s. 22.

⁴ Bknz: 11. HD. 10.07.2013 T. 15292/14571; 17.01.2011 T. 14930/223 (www.e-uyar.com)

⁵ **Şimşek, E.:** Kambiyo Senetlerine Dayanan İhtiyati Haciz (Ad. D. 1978/3-4, s. 213 vd.)

⁶ **Berkin, N.:** İflâs Hukuku, 1972, s. 414.

kesinleşmesi sırasında «icra (iflâs) takibi»nde bulunurken veya «dava» açarken (İİK. mad. 264/II) ayrıca *yabancı teminatı* göstermesi gerekir (MÖHUK. mad. 48)^{7 8}.

ç) Alacaklının borçlu hakkında cebri icra talebinde bulunma yetkisine de sahip olması gerekir. Çünkü, her ihtiyati haczi, bir icrai haciz takip edeceği için, borçlusu hakkında cebri icra işlemine başvuramayacak alacaklının ihtiyati haciz isteminde de bulunamaması gerekir.

Şarta bağlı alacaklar için de ihtiyati haciz istenemez^{9 10}.

d) Kamu idarelerinin kamu alacaklarına ilişkin ihtiyati haciz istekleri hakkında özel bir yasa olan 6183 sayılı «Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun» hükümleri (mad. 13-16) uygulanır¹¹.

e) «İhtiyati haciz istemleri»ne ilişkin gemi ve yük alacaklılarının ihtiyati haciz istemleri İİK. mad. 257/IV ve V. fıkra hükümleri 6103 s. Kanunla yapılan değişiklik sonucunda yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni TTK.'nun 1464-1400 üncü maddelerinin oluşturduğu «8. KISIM» da, deniz takip hukukunun temel esasları düzenlenmiştir. Bu kısımda; «gemi-

⁷ Bknz: 12. HD. 7.12.1983 T. 10341/9973

⁸ **Özekes**, M.: İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, 1999, s. 247.

⁹ **Üstündağ**, S.: İcra Hukukunun Esasları, 2004. s. 408; **Akyazan**, S.: İhtiyati Hacizler ve Hacze İştirak Dereceleri, 1958, s. 14; **Onsun**, S.: Vadesiz Senetler İçin İhtiyati Haciz Kararı Verilebilir mi? (İH. 1948/33, s. 508).

¹⁰ Karş: **Özekes**, age. s. 135.

¹¹ Ayrıntılı bilgi için bknz: **Koçak**, M.: Vergi-İcra Hukuku, 2011, s. 55 vd.; **Gerçek**, A.: Kamu Alacaklarının Takip ve Tahsiri Hukuku, 2010, s. 137 vd.; **Artun**, E. S.: Kamu İcra Hukukunda Haciz ve İhtiyati Haciz İşlemlerine İlişkin Verilen Mahkeme Kararlarının Uygulanması «Karar İncelemesi» (Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, 2015, C: IV, s. 4535-4561); **Tancı**, M./**Arıken**, V./**Yalçın**, P.: İzahlı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun, s. 19. vd.; **Tekgündüz**, M.: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıklar ve Çözümü (Ad. D. 1984/2, s. 365 vd.); **Özbalcı**, Y.: Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, s. 201 vd.; **Candan**, T.: Açıklamalı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 2. Baskı, 2011, s. 98 vd.; **Tombaloğlu**, L.: Amme Alacaklarının Takip ve Tahsil Usulü, 2011, s. 107 vd.; **Coşkun**, M.: Açıklamalı-İçtihatlı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun 2011, s. 152 vd.; **Yerlikaya**, G. K.: Türk Vergi Hukukunda İhtiyati Hacze ve İhtiyati Haczin Sebebine İtiraz (Bahçeşehir Üniv. Huk. Fak./Kazancı Der. S: 73-74, Eylül-Ekim/2010, s. 7-17).

lerin ihtiyati haczi, gemi rehninin paraya çevrilmesi» ve «gemilerin cebri icra işlemlerine ne şekilde konu olacağı» (gemilerin haczi, satışı vb.) hakkında özel hükümler sevk edilmiştir. Dolayısıyla deniz hukukunun bir alt dalı olan deniz takip hukuku açısından bu kısım hükümleri «özel hüküm» niteliğinde olacak ve öncelikli olarak uygulanacaktır. Bu kısımda hüküm bulunmayan hallerde ise genel icra hukuku hükümleri (İİK.) uygulama alanı bulacaktır (TTK. mad. 1351)¹².

B- Alacağa ilişkin koşullar:

1- Hakkında ihtiyati haciz istenen alacak (borç) para alacağı (borcu) olmalıdır. 4949 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanununun çeşitli maddelerinde değişiklik yapılırken İİK.'nin 257. maddesinin birinci fıkrasında «...bir para borcu için» ihtiyati haciz kararı istenebileceği¹³ vurgulanarak uygulamada çok kez görüldüğü gibi, «bir para borcu için 'ihtiyati haciz' yerine 'ihtiyati tedbir' istenmesinin önüne geçilmesi istenmiştir^{14 15}.

Yabancı para alacağı için de ihtiyati haciz kararı verilmesi istenebilir. Bu durumda, talep konusu yabancı para alacağı Türk parasına çevrilerek, yabancı paranın Türk Parası karşılığı için ihtiyati haciz kararının verilmesi istenmelidir¹⁶.

2- Alacağın rehinle temin edilmemiş (güvence altına alınmamış) olması: Alacağı rehinle temin edilmiş olan alacaklı, kural olarak ihtiyati haciz isteminde bulunamaz¹⁷.

İİK. mad. 257/I'de geçen «*rehinle temin edilmemiş alacak*» tabirini -İsviçre kaynak kanunun Almanca metnine uygun şekilde- «*rehinle karşılan-*

¹² Bknz: Seven, V.: «6102 s. TTK. 5. Kitap, Deniz Ticareti» -Konferans Notları- 19.06.2012, İzmir, s. 49).

¹³ Bknz: 15. HD. 18.12.2006 T. 6843/7403 (www.e-uyar.com)

¹⁴ Bknz: «4949 sayılı Kanuna ait Hükümet Gerekçesi»

¹⁵ Özekes, M.: İcra ve İflâs Kanunu'nda İhtiyati Hacze İlişkin Değişikliklerin Değerlendirilmesi (Yeditepe Üniv. Huk. Fak. D. 2005, C: I, S: 2, s. 447).

¹⁶ Özekes, age. s. 106 vd.

¹⁷ Bknz: 11. HD. 9.10.2006 T. 8054/9887; 18.9.2006 T. 7569/8883; 19. HD. 23.6.2005 T. 4448/7057; 11. HD. 7.3.2005 T. 1941/2138; 19.HD. 27.5.2004 T. 2881/6282 (www.e-uyar.com)

mamış alacak» şeklinde anlamak gerekir¹⁸. Bu suretle, «*alacağın, rehni aşan kısmı için*» ihtiyati haciz kararı almak mümkün olabilmektedir¹⁹.

Şu hususu hemen belirtelim ki; *asıl borç rehinle temin edilmiş olsa bile kefiller hakkında* ihtiyati haciz kararı verilebilir²⁰. Ancak, *kefilin ipotek vermesi* (ipoteğin, kefaletin teminatı olarak düzenlenmesi) durumunda kefiller hakkında ihtiyati haciz kararı verilemez²¹.

Maddedeki «*rehin*» sözcüğünü İİK. mad. 23 hükmünün ışığı altında²² yorumlamak gerekir. Bu nedenle, İİK. mad. 257/I'deki rehin terimi, taşınır ve taşınmaz rehinleri ile bu terimin aynı madde gereğince kapsamına giren diğer hakları kapsar. Şu halde, alacaklı, borçlunun malları üzerinde «*hapis hakkı*»na sahipse, bu hak da bir rehin hakkı sayıldığından (İİK. mad. 23/II), ayrıca borçlusu hakkında ihtiyati haciz isteminde bulunamaz. Buna karşın, «*şahsi teminat*» ihtiyati hacze gerek göstermeyecek derecede kuvvetli bir teminat olarak yasa koyucu tarafından kabul edilmemiş olduğundan, borcu için kefil göstermiş olan borçlu hakkında, ihtiyati haciz istenebilir.

Kural olarak «*rehinle temin edilmiş alacaklar için*» ihtiyati haciz isteminde bulunulamazsa da²³, şu hallerde -rehne rağmen- ihtiyati hacze izin verilmiştir:

Alacağın rehinle güvence altına alınmış olmasına rağmen, «*ilk önce rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorunluluğu olmayan hallerde*» (İİK. mad. 45)²⁴, alacaklı, borçlu hakkında ihtiyati haciz yoluna başvurulabilir. Bu durumlara örnek olarak şu alacaklar gösterilebilir:

¹⁸ Deynekli/Saldırım, age. s. 26.

¹⁹ Bknz: 11. HD. 10.7.2007 T. 6001/10525; 19. HD. 30.12.2004 T. 9783/13392; 27.5.2004 T. 8883/6284; 11. HD. 26.4.2004 T. 4232/4129 (www.e-uyar.com)

²⁰ Bknz: 19. HD. 6.7.2006 T. 5852/7372; 11. HD. 19.9.2005 T. 8668/8340; 9.5.2005 T. 4999/4800; 2.5.2005 T. 4629/4513; 25.10.2004 T. 1251/10276 (www.e-uyar.com)

²¹ Bknz: 19. HD. 26.10.2007 T. 9019/9288; 15.3.2007 T. 65/2566; 27.4.2006 T. 3126/4553; 10.11.2005 T. 9130/10960 vb. (www.e-uyar.com)

²² Ayrıntılı bilgi için bknz: Uyar, T./Uyar, A./Uyar, C.: İİK. Şerhi, 3. Baskı, 2014, C: 1, s. 526 vd.; Uyar, T.: İcra Hukukunda Rehlin Paraya Çevrilmesi, 1992, 2. Bası, s. 26 vd.

²³ Gürdoğan, B.: Rehlinli Alacaklar İçin İhtiyati Haciz (Ad. D. 1964/7-8, s. 748 vd.)

²⁴ Uyar, T.: İİK. Şerhi, C: 2, 2004, s. 3539 vd.; Uyar, Rehlin, s. 86 vd.

a) Rehnin alacağı karşılayamayacağı muhakkak olan hallerde, açık kalacak miktar için ihtiyati haciz istenebilir²⁵. Bu durumda, ihtiyati hacze karar verecek mahkeme, rehnin kıymetini takdir ederek, rehinle temin edilmemiş durumda bulunan açık için ihtiyati haciz kararı verebilir.

b) Rehnin alacağı karşılayamadığı hallerde²⁶,

c) Kambiyo senedine bağlı alacaklarda²⁷,

d) İpotekle temin edilmiş faiz ve senelik taksit alacaklarında²⁸,

e) Rehnin yabancı bir memlekette bulunduğu hallerde²⁹,

f) Alacaklıya, adi takip yolu ile rehin paraya çevrilmesi yolu arasında seçim hakkı verilmiş olan hallerde³⁰,

g) Alacaklının rehne ikinci derece başvuracağının kararlaştırıldığı hallerde³¹,

h) Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip sırasında alacaklıya geçici rehin açığı belgesi verilmiş olan hallerde³²,

i) Rehin hakkının çekişmeli bulunduğu hallerde³³ de alacaklı, rehnin mevcut ve geçerli olduğu iddiasında ısrar etmekle beraber, ihtiyati haciz isteminde bulunabilir. Örneğin; borçlu rehin sözleşmesinin iptâlini dava etmiştir. Alacaklının, borçlunun bu iddiasını kabul etmemekle beraber, alacağı için ihtiyati haciz isteyebileceğini kabul ve ihtiyati haczi tamamlama merasimi adi takip yolu ile yapılmasına izin vermek gerekir. Çünkü, alacak-

²⁵ **Berkin**, age. s. 416; **Postacıoğlu**, İ.: İcra Hukuku Esasları, 1982, s. 712; **Kuru**, B.: İcra ve İflas Hukuku, C:3, 1993, s. 2501; **Kuru**, B.: İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2 .Bası, 2013, s. 1037; **Üstündağ**, age. s. 408.

²⁶ Bknz: **Uyar**, T.: İİK. Şerhi, C: 3, 4. Baskı, 2008, s. 3539; **Uyar**, Rehin, s. 86; **Yılmaz**, E.: İhtiyati Haciz ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar (Bankacılar Der. 1998/27, s. 67).

²⁷ Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 3, s. 3539 vd.; **Uyar**, Rehin, s. 86.

²⁸ Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, s. 3540; **Uyar**, Rehin, s. 86 vd.

²⁹ Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 3, s: 3541; **Uyar**, Rehin, s. 88.

³⁰ Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 3, s: 3542; **Uyar**, Rehin, s. 88 vd.

³¹ Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 3, s: 3542; **Uyar**, Rehin, s. 89.

³² Bknz: **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 3, s: 3541; **Uyar**, Rehin, s. 87.

³³ **Gürdoğan**, agm. s. 749; **Yılmaz**, agm. s. 67.

lıyı, itirazla karşılaşacağını önceden bildiğini rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takibe zorlamak hak ve adalete uymayacağı gibi, borçlunun da alacaklının yapacağı adi takibe karşı «alacağın rehinle temin edilmiş bulunduğu yolunda» itirazda bulunması iyiniyet kurallarıyla bağdaşmaz.

j) Ticari işletme rehni alacaklısı, rehinle temin edilmiş olacağı için, ticari işletmenin veya onun münferit unsurlarının ihtiyaten haczini isteyebilir (1447 s. Tic. İş. Reh. K. mad. 14/III)³⁴. Bu durum, İİK. mad. 257/I hükmünün bir istisnası olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanun koyucu, rehin konusu taşınırların borçlunun veya işletme sahibinin elinde bırakıldığını gözönüne alarak, bu malların onun tarafından kaçırılmasını önlemek için, rehinli alacaklıya ayrıca bunları ihtiyaten haciz ettirebilme hakkını tanımıştır³⁵.

3- Alacağın vadesinin gelmiş olması: A- Kural olarak, ancak vadesi gelmiş olan yani «muaccel olan» alacaklar için ihtiyati haciz istenebilir³⁶. Bu kuralın ayrıkları (istisnaları) az sonra incelenecektir.

Yüksek mahkeme³⁷ de bu hususu «... ihtiyati haciz kararı verilebilmesi için, borçlunun temerrüde düşürülmesi gerekli olmayıp, borcun muaccel olması -yani vadesinin gelmesi- yeterlidir...» şeklinde ifade etmiştir...

a) Borcun muaccellik anı, «borcun istenebileceği veya ifa edilebileceği» anı ifade eder. Genellikle, ihtiyati haciz istemine konu edilen senetlerde «muayyen bir vade» öngörülmüş olduğundan, ihtiyati haciz istemi ile karşılaşan mahkemenin, ihtiyati haciz kararı verebilmek için «senedin vadesinin gelmiş olup olmadığını» araştırması gerekli ve yeterli'dir.

Eğer, borç için bir «vade» öngörülmemişse, o zaman alacaklının ihtarı gerekir.

³⁴ Bknz: 19. HD. 30.9.2004 T. 6914/9419; 18.4.2002 T. 2561/2981; 7.2.2002 T. 2561/2981 (www.e-uyar.com)

³⁵ **Erten**, A.: Bankacılık Uygulamasında Ticari İşletme Rehni, 2001, s. 62; **Antmen**, A.: Ticari İşletme Rehni, 2001, s. 89; **Kayıhan**, Ş.: Ticari İşletme Rehni, 1996, s. 73; **Reisoğlu**, S.: Ticari İşletme Rehni ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar, 1977, s. 33; **Türker**, E.: Ticari İşletme Rehni, 1977, s. 116 vd.

³⁶ Bknz: 15. HD. 19.11.2007 T. 6565/7260; 11. HD. 9.10.2006 T. 8054/9887; 18.9.2006 T. 7569/8883; 19. HD. 23.6.2005 T. 4448/7057; 11. HD. 7.3.2005 T. 1941/2138; 19. HD. 27.10.2005 T. 9189/10720; 27.10.2005 T. 9471/10721 (www.e-uyar.com)

³⁷ Bknz: 12. HD. 15.05.2008 T. 4046/5412; 02.04.2009 T. 2116/2660 (www.e-uyar.com)

Uygulamada, bonolara; «...bu bono (emre muharrer senet) vadesinde ödenmediği takdirde, sonraki bonoların da muaccel olacağı...» şeklinde konan «muacceliyet kayıtları»nın geçersiz olduğunu^{38 39} hatırlatalım. Bu nedenle, «kambiyo hukuku ile bağdaşmadığı için» geçersiz olan bu kayıtlara dayanarak, henüz vadesi gelmemiş olan bu bonolar hakkında ihtiyati haciz kararı verilmemelidir.

Eğer taraflar aralarında yaptıkları ayrı bir sözleşmede, «düzenlenen senetlerden birisinin vadesinde ödenmemesi halinde diğerlerinin de muaccel olacağını» kararlaştırmışlarsa, bu sözleşme gereğince günü (vadesi) gelmemiş olan senetler için de kanımızca ihtiyati haciz kararı istenebilmelidir⁴⁰.

Kambiyo senetlerine yazılan «muacceliyet kaydı»nı geçersiz sayan **yüksek mahkeme**, ‘ayrı bir sözleşmede öngörülen «düzenlenen senetlerden birisinin vadesinde ödenmesi halinde, diğerlerinin de muaccel olacağını» ilişkin koşulun geçerli olacağını’ belirtmiştir⁴¹. Yine **yüksek mahkeme** «Bono metinlerinde ‘vadesinde ödenmediği takdirde müteakip bonoların muacceliyet kesbedeceği’ yönündeki kaydın senedin kambiyo senedi olma niteliğini etkilemeyeceğini, bu gibi kayıtların yazılmamış sayılacağını ve muacceliyet koşulunun ayrıca bir sözleşmede belirlenmedikçe hiçbir sonuç doğurmayacağını, icra takibine ticaret mahkemesinin ihtiyati haciz kararı ile başlanmasının da, anılan kararın İİK. mad. 257/2’ye göre verilmemesi karşısında, vadesi gelmemiş bonolar muaccel hale getirmeyeceğini»⁴² ifade etmiştir...

Uygulamada, -İİK.’nun 258 ve 265. maddelerinde 4949 sayılı Kanun ile 17.7.2003 tarihinde değişiklik yapılmadan önce- özellikle bono ve poli-

³⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz: Uyar, Kambiyo Senetleri, age, s. 44 vd.; Uyar, İİK. Şerhi, C: 8, s. 13042; Oskay, M./Koçak, C./Deyneki, A./Doğan, A.: İİK. Şerhi, C: 4, 2007, s. 5261; Kuru, age. C: 3, s. 2499; Kuru, El Kitabı, s:882; Özekes, age. s. 137.

³⁹ Karş: Köprülü, S.: Vadesi Gelmemiş Bonolarda İcra Takibi ve İhtiyati Haciz (Bursa Bar. D. 1986/Şubat, s. 6 vd.) (Bu görüşe göre, ciro edilmemiş bonolardaki muacceliyet koşulu geçerli olmalıdır.).

⁴⁰ Uyar, T.: İcra Hukukunda Kambiyo Senetleri, 4. Baskı, 2013, s. 29; Uyar, age, C: 8, s. 13042; Kuru, age. C: 3, s. 2499; Kuru, El Kitabı, s. 1036; Özekes, age. s. 137.

⁴¹ Bknz: 12. HD. 19. HD. 22.5.2008 T. 4210/5562; 27.6.2006 T. 11098/14045; 19. HD. 22.9.2005 T. 7008/8991; 12. HD. 22.9.2005 T. 24073/862 vb. (www.e-uyar.com)

⁴² Bknz: 12. HD. 13.11.2013 T. 26955/35828 (www.e-uyar.com)

çeye dayanan ihtiyati haciz isteklerinde mahkemelerin tutumu çok değişti⁴³. Gerçekten, **bazı mahkemeler**⁴⁴, ihtiyati haciz kararı verebilmek için «senedin protesto edilmiş olmasını» ararken, **bazıları**; «protesto evrakının borçluya usulen tebliğini»de aramakta, **bazıları** da «protesto evrakının tebliğinden başka, borçlunun ödeme gücü hakkında tanık ifadelerine gerek görmekte», buna karşın, **bazı mahkemeler**⁴⁵ ise, sadece «senedin vadesinin gelmiş olup olmadığını» incelemekle yetinip, başka bir işleme gerek görmemekteydiler... **Bazı mahkemeler**⁴⁶ ise, daha da ileriye giderek, ihtiyati haciz kararında, alacaklı vekili için vekalet ücreti hükmetmemekteydi...

Kanunun aynı maddesine dayanmasına rağmen, birbirine zıt olan bu kararların bağdaştırılması ise, hukuken maalesef mümkün olmamaktaydı. Bunun başlıca nedeni; ihtiyati hacze ilişkin kararların Yargıtaya -temyiz yolu ile- ulaşamamasıydı (İİK. mad. 265/I)⁴⁷.

Bu dönemde; “*kambiyo senetlerinden ‘bono ve poliçe’ye dayanan ihtiyati haciz isteklerinde mahkemelerin sadece bunlarda yazılı bulunan vadenin gelmiş olup olmadığını araştırmakla yetinip ayrıca protesto edilmiş olup olmadığını aramamaları gerektiğini, çünkü, İİK. mad. 257/I’nin, ihtiyati haciz kararı verilebilmesi için sadece «borcun vadesinin gelmiş olmasını» aramakla yetindiğini, bunun dışında, borcun poliçe veya bonoda yer almış olması halinde ayrıca senedin protesto edilmiş olmasını aramadığını, esasen, senedin ibraz ve protesto edilmesinin vade ile bir ilgisi bulunduğunu,*

⁴³ **Hacıömeroğlu**, N.: Kambiyo Senetlerine Dayanan İhtiyati Haciz İstekleri (Ad. D. 1967/7, s. 788 vd.); **Atahan**, N. K.: İhtiyati Haciz Müessesesinin Uygulamadaki Şekli (ABD. 1973/1, s. 26); **Aksöz**, U.: İhtiyati Haczin Özellikleri (Adana Bar. D. 1978/1, s. 13).

⁴⁴ Ankara Ticaret Mahkemeleri (Naklen: **Hacıömeroğlu**, agm. s. 789).

⁴⁵ Manisa Asliye Hukuk Mahkemeleri (As. 1. Hukuk: 28.11.1974 T. 253/216; 19.11.1974 T. 240/204; 19.11.1974 T. 239/203; As. 2. Hukuk; 31.10.1974 T. 203/167; 4.10.1974 T. 173/143; 14.8.1974 T. 152/123)

⁴⁶ Akhisar Asliye Hukuk Mahkemeleri (Asliye 1. Hukuk Mahkemesi; 24.7.1974 T. 108/87; 8.7.1974 T. 104/83; Asliye 2. Hukuk Mahkemesi; 1.7.1974 T. 100/81; 22.6.1974 T. 96/77; 8.3.1974 T. 39/34)

⁴⁷ Bu hükmün eleştirisi ve tarafımızdan yapılan değişiklik önerisi için bknz: **Uyar**, T.: İcra ve İflâs Yasası Değişikliği Hakkında Düşünceler (Yasa D. 1979/7, s. 1000; İBD. 1479/4-5-6, s. 295); **Uyar**, T.: İcra ve İflâs Kanunu Değişikliği Hakkında Düşünceler (İBD. 1986/10-11-12, s. 814 vd.)

senedin vadesinin, senet metninden anlaşılacağını, ödememe protestosunun ise, vadeyi izleyen iki iş günü içinde çekildiğini (TTK. mad. 714/(2)), ödememe protestosunun, poliçelerde; kabul edene, bonolarda keşideciye gönderildiğini, uygulamada ödememe protestosunun, noterler tarafından maksada ve kanuna uygun şekilde düzenlenmediğinin⁴⁸ -haklı olarak- belirtildiğini, bu bakımdan ihtiyati haciz isteklerinin kabulünü İcra ve İflâs Kanununun öngörmediği ve üstelik tatbikatı Ticaret Kanunu hükümlerine aykırı bulunan protestonun varlığına bağlamanın hatalı bir görüş olduğunu, kaldı ki ihtiyati haciz istemini adi senede dayandıran alacaklıdan -bu senetlerin protesto ve ibrazı söz konusu olmadığından- başkaca bir belge istemeyip, bono veya poliçe'nin söz konusu olması halinde ayrıca bu senetlerin protesto edilmiş olmasını aramanın, kambiyo senedine dayanan alacaklıyı, adi senet alacaklısından çok daha zayıf duruma düşüreceğini» belirtmiş⁴⁹.

O dönemde, poliçe ve bono'ya dayanan ihtiyati haciz isteklerinde -kanunda öngörülmemiş olmakla beraber- uygulamada protesto evrakı aranmasının sebebi; «bu senetlerin ciro ile tedavül etmeleri nedeni ile, vade tarihinde senedin kimde bulunduğu borçlu tarafından bilinmeyeceği, bu itibarla da, vadesinde senedin ibraz edilmesi halinde borcu ödeyecek olan borçlunun, sened ibraz edilmeden, alacaklının ihtiyati haciz kararı ile karşılaşmasının isabetli olmayacağı» şeklindeki düşünce idi.

Bu düşüncede gerçek payı bulunduğu inkar edilemez. Ancak, ticari senet borçluları, «imza ettikleri senetlerin bedellerini notere tevdi etmek suretiyle» borçlarından kurtulabileceklerinden (TTK. mad. 712) ve uygulamada genellikle senetler tahsil için bankaya verilip, bankaca borçluya senet bedelinin kendilerine ödenmesi için ihbarname gönderildiğinden, az önce belirtilen düşünce ve bu düşüncede yer alan tereddüt ve endişeler kanunun öngörmediği bir koşulun, ihtiyati haciz isteklerinde aranmasını haklı kılmıyordu.

⁴⁸ **Karayağın**, T.: Ticari Senetler, 1970, s. 199; **İnan**, N.: Protestoya İlişkin Bazı Sorunlar (BATIDER, 1967, C: IV, S: 2, s. 285); **Bekman**, K.: Ticari Senetlerin Protestosu (ABD. 1969/4, s. 621).

⁴⁹ Bknz: **Uyar**, T.: İcra Hukukunda Haciz, 2. Bası, s. 29; Aynı görüşte: **Özekes**, age. s. 140; **Kuru**, age. C: 3, s. 2499 vd.; **Özmen**, E.: İhtiyati Haciz Karmaşası (İz. Bar. D. 1991/2, s. 94); **Aksöz**, agm. s. 13; **Atahan**, agm. s. 27.

Bazı yazarlar⁵⁰, «kambiyo senedinin ödenmek üzere borçluya ibraz edildiğini», bir tutanak, borçlunun yazılı beyanı veya borçluya tebliğ edilmiş banka bildirgesi (ihbarnamesi) ile kanıtlayan alacaklının 'ihtiyati haciz isteminin -senedin ayrıca protesto edilmiş olması da aranmaksızın- kabul edilmesi gerektiğini' belirtmişken, **bazı yazarlar**⁵¹ ise «ibraz koşulu aranmaksızın, ticari senette var olan hakkın istenebilir (muaccel) olduğunu kabul, kambiyo hukukunun özüne ve buna ilişkin beyanı kurallara ters düşer...» demişlerdir...

Buraya kadar yapılan açıklamalar o dönemde, «bono ve poliçe'lerin **asıl borçlular**⁵² hakkında istenen ihtiyati haciz kararlarında» geçerliydi. Bono ve poliçe'lerin **müracaat borçluları**⁵³ hakkında ihtiyati haciz kararı istenebilmesi için, bono ve poliçenin protesto edilmiş olması aranıyordu (TTK. mad. 713, 730)...

Açıkladığımız hususlar; kambiyo senetlerinin «**asıl borçluları**» hakkında -vadeden önce- ihtiyati haciz kararı alabilmek için de geçerlidir. Buna karşın, bu senetlerin «**müracaat borçluları**» hakkında hangi koşulların gerçekleşmesi halinde ihtiyati haciz kararı istenebileceğini tesbit edebilmek için TTK. mad. 713'ü gözönünde bulundurmak gerekir. Bu özel hükme göre; **aaa**) Poliçe muhatabının kısmen veya tamamen kabulden kaçındığını «kabul etmeme protestosu» ile kanıtlayan senet hamili, vadenin gelmesini beklemeden ve «ödememe protestosu» çekmeden, cirantalara ve onlara aval verenler hakkında (TTK. mad. 695, 713, 714), **bbb**) Poliçe muhatabının veya bono keşidecisinin iflâs ettiğini kanıtlayan senet hamili, poliçe ve bononun müracaat borçluları hakkında (TTK. mad. 713, 714/son), **ccc**) Poliçe muhatabının veya bono keşidecisinin ödemelerini durdurmuş veya bunlara yönelik icra

⁵⁰ **Şimşek**, agm. s. 214 vd.

⁵¹ **Gürbüz**, H.: Ticari Senetlerin İptâli Davaları ve Ticari Senetlere Özgü Sorunlar, 1984, s. 396.

⁵² Bono'da «asıl senet borçluları»; 'keşideci' (TK. mad. 691/I), 'keşideci için aval verenler' (TK. mad. 614/I, 690/III) ve 'onların yetkisiz temsilcileri'dir (TK. mad. 590, 690/II). (Bknz: **Uyar**, T.: Kambiyo Senetleri, 3. Baskı, 2001, C: 1, s. 563; **Uyar**, İİK. Şerhi, C: 8, s. 13447 vd.

⁵³ Bonoda «müracaat borçluları; 'cirantalar', 'cirantalara aval verenler', 'araya girme suretiyle ödemede bulunanlar' ve 'bunların yetkisiz temsilcileri'dir. (Bknz: **Uyar**, T.: Kambiyo Senetleri, 4. Baskı, s. 135 vd.; **Uyar**, İİK. Şerhi, C:8, s. 13448).

takibinin semeresiz kaldığını kanıtlayan senet hamili, **ddd**) Kabul için gösterilmesi yasaklanmış poliçelerde, keşidecinin iflâs etmiş olması halinde, senet hamili (TTK. mad. 692), bu senetlerin müracaat borçluları (ciranta ve aval verenler) hakkında, mahkemeden ihtiyati haciz kararı isteyebilirler...

Bono ve poliçe'den farklı olarak çek'de «vade» olmadığından (başka bir deyişle, «çek, görüldüğünde ödeneceğinden») yukarıdaki açıklamalar çek hakkında geçerli değildir. Çek'e dayanılarak, kimler hakkında ve nasıl ihtiyati haciz kararı istenebileceği aşağıda açıklanmıştır.

4949 sayılı Kanunla İİK.'nin 258 ve 265. maddelerinde yapılan değişikliklerin 30.7.2003 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra, «*ihtiyati haciz ve ihtiyati haczin kaldırılması*» talepleri hakkında mahkemelerce verilen kararları temyizen incelemeye başlamış olan **Yargıtay 11 ve 19. Hukuk Daireleri** bu konuda verdikleri çeşitli kararlarda;

√ «*Hamilin, bonoyu tanzim edene yani keşideciye ve onun lehine aval verene karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmiş olması gerekli ve yeterli olduğunu, ayrıca ödememe protestosu çekmesi ve bu protestoyu bono ile birlikte ihtiyati haciz talebine eklemesi gerekmediğini*»⁵⁴

√ «*Alacaklının bonoyu tanzim edene (keşideciye) onun lehine aval verilere ve bunların yetkisiz temsilcilerine karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmiş olmasının gerekli ve yeterli olduğu, bundan başka yetkili hamilin ödememe protestosu çekmiş olmasına ve protestoyu bono ile birlikte ihtiyati haciz talebine eklemesine gerek bulunmadığını*»⁵⁵

√ «*Alacaklının, bonoyu tanzim edene (keşideciye), onun lehine aval verilere ve bunların yetkisiz temsilcilerine karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için bononun vadesinin gelmiş olmasının gerekli ve yeterli olduğunu, bundan başka yetkili hamilin ayrıca ödememe protestosu çekmiş olmasına ve bu protestoyu bono ile birlikte ihtiyati haciz talebine eklemesine gerek bulunmadığını; ancak alacaklının (yetkili hamilin) bonoda cirantalara, bunlar*

⁵⁴ Bknz: 11. HD. 10.07.2013 T. 15292/14571; 17.01.2011 T. 14930/223 (www.e-uyar.com)

⁵⁵ Bknz: 19. HD. 16.11.2007 T. 7904/10239; 9.11.2007 T. 7295/9880; 11. HD. 27.2.2006 T. 1108/1959; HGK. 23.11.2005 T. 11-576/638 vb. (www.e-uyar.com)

lehine aval verenlere ve bunların yetkisiz temsilcilerine karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için -TTK.'nun 730. maddesi hükmü uyarınca- ödememe protestosu çekmiş olması ve bu protestoyu ihtiyati haciz talebine eklemiş olmasının gerekli olduğunu»⁵⁶

belirtmiştir...

b) Poliçe ve bono'ya dayanan ihtiyati haciz istekleri konusunda, yukarıdaki hususlarda duraksamaya düşen mahkemeler çek'e dayanan ihtiyati haciz isteklerini de kuşkuyla karşılamışlardır. Çek'e dayanarak, «keşideci», «muhatap banka», «hamil», «ciranta» hakkında ihtiyati haciz istenmesi konusunu şöyle açıklamak⁵⁷ mümkündür:

aa- Çek hamilinin keşideci aleyhine ihtiyati haciz istemesi mümkündür⁵⁸. Gerçekten, Ticaret Kanunu hükümlerine göre düzenlenmiş ve hamil tarafından muhatap bankaya *ibraz müddeti içinde ibraz edilmiş olduğu halde* bankaca ödenmeyen çek'e dayanarak hamil, keşideci hakkında ihtiyati haciz isteyebilir⁵⁹. Ödenmeyen çek bedeli için -TTK. mad. 808, 810 uyarınca- keşideciye müracaat hakkına sahip bulunan hamil, bu müracaat hakkının kapsamına giren «ihtiyati haciz» yoluna da başvurabilir.

TTK.'nun 799. maddesi uyarınca bir çek hakkında *ödeme yasağı getirilmesi (çekten cayılması)*, çek hâmilinin, çekten kaynaklanan hak ve alacaklarını talep etmesine engel teşkil etmez. Yani, keşidecinin, sadece kendi iddiasına dayanarak, çekin ödenmesini yasaklaması (çekten cayması), hâmilin buna rağmen ibraz süresi içinde çeki bankaya ibraz ederek ödemeyi talep edebilir (ve çek ödenmezse, mahkemeden ihtiyati haciz isteyebilir⁶⁰). Bu

⁵⁶ Bknz: 11. HD. 19.9.2006 T. 8036/8940; 3.10.2005 T. 10609/9103; 11.4.2005 T. 1166/3443 (www.e-uyar.com)

⁵⁷ **Semiz**, A.: Çek'e Dayanan İhtiyati Haciz İstemek Hakkı (İBD. 1970/11-12, s:845).

⁵⁸ Bknz: 11. HD. 11.7.2005 T. 10753/7420; 19. HD. 16.3.2006 T. 1603/2646 (www.e-uyar.com)

⁵⁹ **Kuru**, El Kitabı, s. 1036.

⁶⁰ **Bilgili**, F.: Çekte Ödeme Yasağı Getirilmesinin İhtiyati Haciz İstenmesine Engel Teşkil Edip Etmediği Sorunu («Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 23.05.2007 Tarih ve 2007/283 Nolu Kararının Değerlendirilmesi») (Legal Huk. Der. Mayıs/2008, s. 1602.

görüş **doktrinde**⁶¹ benimsendiği gibi **Yargıtay**'ın⁶² uygulaması da bu doğrultudadır...

Gerçekten, **yüksek mahkeme ise**; bu konuyla ilgili olarak;

√ «*Ödeme yasağı bulunan çek hakkında da ihtiyati haciz kararı verilebileceği- İhtiyati hacze itiraz sebeplerinin İİK'nın 265. maddesinde sınırlı sayıda gösterildiğini*»⁶³

√ «*Çek ile ilgili ödeme yasağı bulunması ya da hasımsız çek iptali davası açılması İİK'nın 257. maddesi uyarınca ihtiyati haciz kararı verilmesine engel olmadığını*»⁶⁴

√ «*İhtiyati haczin şartlarının oluşup oluşmadığının İİK'nın 257. maddesine göre belirlenmesi gerekirken, dosya kapsamında çekin rehin cirosuyla verildiğine dair delil bulunmadığı halde, mahkemece, 'söz konusu çekin başka bir sözleşmenin teminatı olarak alındığı' yönünde kuvvetli karine oluşturduğu varsayımına dayalı gerekçeyle, 'ihtiyati haciz isteminin reddine' karar verilmesinin doğru olmadığını*»⁶⁵

√ «*Çek metninden ve ayrıca dosyaya ibraz edilen delillerden, ihtiyati hacze dayanak teşkil eden çekin, rehin cirosuyla ihtiyati haciz isteyen bankaya verildiğine ilişkin ek bir bilgi bulunmamasına rağmen, 'bankaya yapılan cironun rehin cirosu olduğu'nun kabulüyle, yazılı şekilde karar verilmesinin doğru görülmediğini*»⁶⁶

√ «*İhtiyati haciz istemine konu çekte, ihtiyati haciz talep eden temlik cirosuyla hamil olup, 'çeki rehin cirosuyla aldığına' dair bir beyanı da bulunmadığından ve çek üzerinde rehin cirosu da olmadığından, mahkemece*

⁶¹ **Kendigelen**, A.: Çek Hukuku, 2006, s. 251; **Bilgili**, agm. s. 1602; **Poroy**, R./**Tekinalp**, Ü.: Çek Hukuku, 2006, s. 281; **Pulaşlı**, H.: Kıymetli Evrak Hukuku, 2007, s. 254; **Öztan**, F.: Kıymetli Evrak Hukuku, 1997, s. 1348; **İnan**, N.: Çek Rizikolarından Doğan Sorumluluk, 1981, s. 84.

⁶² Bknz: HGK. 23.05.2007 T. 11-290/283; 11. HD. 01.10.2012 T. 12983/14707; 12. HD. 21.06.1999 T. 7949/8389; 11. HD. 09.11.2005 T. 12082/10696 (www.e-uyar.com)

⁶³ Bknz: 11. HD. 05.10.2015 T. 9770/9846 (www.e-uyar.com)

⁶⁴ Bknz: 11. HD. 15.09.2015 T. 8305/9240 (www.e-uyar.com)

⁶⁵ Bknz: 11. HD. 13.04.2015 T. 3489/5109 (www.e-uyar.com)

⁶⁶ Bknz: 11. HD. 18.03.2015 T. 2743/3734 (www.e-uyar.com)

İİK'nın 257. maddesindeki ihtiyati haciz şartlarının oluştuğu nazara alınmak suretiyle bir karar verilmesi gerekeceğini»⁶⁷

√ «Çek ile ilgili ödeme yasağı bulunmasının İİK'nın 257. maddesine göre ihtiyati haciz kararı verilmesine engel olmadığını»⁶⁸

√ «'Dava konusu çekin davalı tarafından faktoring sözleşmesi uyarınca dava dışı şirketten alındığı, çeki ilişkin fatura ve kayıtların mevcut olduğu, davalıdan ilk cırantanın imzasının sahteliğini bilebilecek durumda olmadığı, 6762 sayılı TTK'nın 704. maddesi gereğince davalının dava konusu çeki iktisabı sırasında ağır kusurlu yada kötüniyetli olduğu ispatlanamadığı' gerekçesiyle verilen 'davanın reddine' dair kararda bir isabetsizlik bulunmadığını»⁶⁹

√ «Mahkemece, 'talebe konu çeklerden karşılıksız çıkan çek yönünden ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmiş, diğer çekler yönünden 'muacceliyet ve ibraz koşulunun yerine gelmediği' gerekçesiyle talep reddedilmiş ise de, muacceliyet şartı gerçekleşmemiş çeklerle ilgili borçlunun taahhütlerinden kurtulmak maksadıyla mallarını gizlemeye, kaçırmaya veya kendisinin kaçmaya yönelik hileli işlemlerde bulunduğu konusunda dosyaya alacaklı tarafından sunulan gazete haberleri ve diğer deliller gözetilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁰

√ «Çekleri keşide eden borçlunun Ticaret Siciline kayıtlı olan adresinde faaliyet göstermediği, şirketi kapatıp gittiği ve adresinin bilinmediği dosyada mevcut haciz tutanağıyla tespit edilmiş olup, dosya kapsamında borçluya Tebligat Kanunu'nun 35. maddesine göre tebligat işlemlerinin yerine getirildiği ve borçluya ulaşılamadığı da gözetilerek, İİK'nın 257/2. maddesindeki şartların oluştuğunun kabulü ile talebin kabulüne ve ihtiyati hacze karar vermek gerekeceğini»⁷¹

⁶⁷ Bknz: 11. HD. 18.02.2015 T. 1602/2176 (www.e-uyar.com)

⁶⁸ Bknz: 11. HD. 09.02.2015 T. 665/1510 (www.e-uyar.com)

⁶⁹ Bknz: 11. HD. 04.02.2015 T. 19223/1244 (www.e-uyar.com)

⁷⁰ Bknz: 11. HD. 02.02.2015 T. 236/1014 (www.e-uyar.com)

⁷¹ Bknz: 11. HD. 04.02.2015 T. 229/1273 (www.e-uyar.com)

√ «İhtiyati haciz istemine konu çek hakkında 'ödemeden men yasağı' kararı verilmiş olması tek başına ihtiyati haciz kararı verilmesine engel teşkil etmeyeceğinden, ihtiyati haciz isteminin reddedilemeyeceğini»⁷²

√ «5941 sayılı Çek Kanunu'nun 3/8. maddesindeki yasal düzenlemenin, ihtiyati hacizde uygulanmayacağı- Somut olayda ihtiyati haciz talebi yönünden İİK'nin 257/2 madde ve firkasındaki yasal koşulların oluşup oluşmadığına göre, bir değerlendirme yapmak gerektiğini»⁷³

√ «Mahkemece, 'ihtiyati haciz talebine konu edilen çekin keşide tarihi itibarıyla alacağın muaccel olmadığı' gerekçesiyle 'ihtiyati haciz talebinin reddine' dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığını»⁷⁴

√ «Somut olayda, ihtiyati haczin şartlarının oluşup oluşmadığının İİK'nin 257. hükmüne göre, belirlenmesi gerekirken, dosya kapsamında 'çekin, rehin cirosuyla verildiği'ne dair delil bulunmadığı halde, mahkemece, alacaklı sıfatını haiz olan tarafın banka olması nedeniyle, bankaların kredi müşterilerinden ciro yoluyla aldıkları çeklerdeki ciroların rehin cirosu olduğu kabul edilerek 'ihtiyati haciz isteminin reddine' karar verilmesi isabetsiz olup, bozmayı gerektirdiğini»⁷⁵

belirtmiştir.

bb- Çek hamilinin ciranta aleyhine ihtiyati haciz istemesi mümkündür. Az önce belirtildiği şekilde, süresinde ibrazına rağmen ödenmemiş olan çek bedelini hamil, kendisine çeki ciro eden kimseden de talep edebilir ve bunun için mahkmeden ihtiyati haciz kararı isteyebilir⁷⁶.

cc- Çek hamilinin muhatap banka aleyhine ihtiyati haciz istemesi mümkündür. İbraz müddeti içinde kendisine ibraz edilen çek bedelini muhatap banka -keşidecinin nezdindeki hesabı müsaitse- hamile ödemek zorundadır. Muhatap banka, karşılık olduğu halde, ibraz süresi içinde ödenmesini

⁷² Bknz: 19. HD. 27.01.2015 T. 15095/1082 (www.e-uyar.com)

⁷³ Bknz: 11. HD. 23.01.2015 T. 19218/957 (www.e-uyar.com)

⁷⁴ Bknz: 11. HD. 19.01.2015 T. 18889/655 (www.e-uyar.com)

⁷⁵ Bknz: 11. HD. 13.01.2015 T. 17912/187 (www.e-uyar.com)

⁷⁶ Bknz: 11. HD. 11.7.2005 T. 10753/7420; 19. HD. 16.3.2006 T. 1603/2646 (www.e-uyar.com)

talep eden hamile çek bedelini ödemezse, hamile karşı sorumlu olur. İşte, hamilin -haklı bir sebebe dayanmaksızın- çek bedelini ödememiş olan banka aleyhine ihtiyati haciz isteyebilmesi bu sorumluluktan doğar.

dd- Çek keşidecinin hamil aleyhine ihtiyati haciz isteyebilmesi kural olarak mümkün değildir. Bu varsayımda, keşideci çek'i imzalayarak hamile vermiş ve o da çek'i muhatap bankaya ibraz ederek çek bedelini ondan tahsil etmiştir. Şimdi, bedeli ödenen çek'e dayanarak keşideci, «çek bedelini hamile ödünç olarak» verdiğini iddia ederek bunun kendisine geri verilmediğini bildirip hamil hakkında ihtiyati haciz talebinde bulunabilir mi? Gerek doktrinde ve gerekse uygulamada kesinlikle belirtildiği gibi, «çek bir ödeme vasıtası» olduğundan çek bedelini, hamile ödünç olarak verdiğini yazılı bir vesika ile isbat etmedikçe keşideci, hamil hakkında bedeli ödenen çek için ihtiyati haciz isteyemez.

ee- Keşidecinin muhatap banka aleyhine ihtiyati haciz isteyebilmesi mümkündür. Haklı sebepler dışında çek bedelini hamile ödemeyen banka hakkında hamil, ihtiyati haciz yoluna başvurabileceği gibi, hamilin ödenmeyen çek'i kendisine iade etmesi halinde, keşideci de aynı yola başvurabilir.

ff- Karşılıksız çıkan çek bedelini hamile ödemiş olan banka, ödediği bedel için keşideci aleyhine ihtiyati haciz isteyebilir⁷⁷.

Karşılığı bulunmayan çek hakkında ihtiyati haciz kararı istenebilmesi için; çekin *ibraz süresi içinde* bankaya ibraz edilerek «karşılığı bulunmadığı»nın çek arkasına yazdırılmış olması gerekir⁷⁸. Keşidecinin ayrıca *protesto edilmiş olmasına* gerek yoktur⁷⁹.

Çekin *takas odasına ibrazı* da, muhatap bankaya ibraz yerine geçer⁸⁰.

Bir ödeme aracı olan çekte «vade» bulunmadığından, üzerindeki tarih «keşide tarihi» olduğundan, «*keşide tarihi olarak yazılı günden önce çekin*

⁷⁷ Bknz: 11. HD. 20.12.2004 T. 14223/12515 (www.e-uyar.com)

⁷⁸ Bknz: 11. HD. 11.7.2005 T. 10753/7420; 19. HD. 1.7.2004 T. 4368/7867; 16.3.2006 T. 1603/2646 (www.e-uyar.com)

⁷⁹ Bknz: 11. HD. 11.7.2005 T. 10753/7420 (www.e-uyar.com)

⁸⁰ Bknz: 11. HD. 22.1.2007 T. 1/513 (www.e-uyar.com)

bankaya ibraz edilerek ödenmemesi halinde», mahkemeden ihtiyati haciz kararı istenebilir⁸¹.

İbraz tarihi geçmiş olan çek hakkında ihtiyati haciz kararı verilemez⁸².

İster mahkemeden *tedbir kararı* alarak, ister *tek taraflı bildirimle* muhatap bankayı çek bedelini ödemekten *men etmiş keşideci hakkında*, çek hamili ihtiyati haciz kararı alabilir⁸³.

c) Uygulamada, mahkemeler «*ilama dayanan*» ihtiyati haciz istemleri hakkında da duraksamaya düşmektedirler. Bazı mahkemeler, bu konuda «*para alacağına ilişkin ilamların dahi kesinleşmiş olmasını*» istemekte ve kesinleşmemiş olan ilamlar hakkında istenen ihtiyati haciz taleplerini reddetmektedirler^{84 85}. Bu uygulama kanuna aykırıdır. Çünkü, kanunda ancak «*kesinleşmiş ilamlar*» hakkında ihtiyati haciz kararı verilebileceği öngörülmüş değildir. Tersine, İİK. mad. 259/II'de «*alacağın kesinleşmiş ilama dayanması halinde teminat istenmeyeceği*» şeklindeki hüküm, 3890 sayılı yasa ile 1940 yılında yapılan değişiklik sırasında maddedeki «*kesinleşmiş*» sözcüğü maddeden çıkarılarak⁸⁶ «*kesinleşmemiş ilamda yer alan alacaklar için*»de teminat (güvence) göstermeden, ihtiyati haciz kararı verilebilmesi sağlanmıştır.

d) **Cari hesap şeklinde işleyen kredilerde;** hesabın kat edilmesiyle «*alacağın muaccel hale geldiği*»⁸⁷ (TTK. mad. 97) -kat ihtarı tebliğ edilmiş olsa bile^{88 89} kabul edilerek, alacaklıların ihtiyati haciz istekleri kabul edilmektedir⁹⁰.

⁸¹ Bknz: 11. HD. 26.4.2005 T. 4476/4278 (www.e-uyar.com)

⁸² Bknz: 19. HD. 12.11.2004 T. 7776/11355 (www.e-uyar.com)

⁸³ Bknz: 11. HD. 19.2.2007 T. 760/2994; 9.3.2006 T. 1335/2437; 9.11.2005 T. 12082/10696; 9.7.2004 T. 7250/7681

⁸⁴ Bknz: Manisa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 19.11.1973 T. 273/229 (www.e-uyar.com)

⁸⁵ Karş: 15. HD. 18.12.2006 T. 6843/7403 (www.e-uyar.com)

⁸⁶ Bknz: 3890 sayılı Kanuna ait Hükümet Tasarısı Gerekçesi

⁸⁷ Bknz: 19. HD. 3.3.2005 T. 13272/2171 (www.e-uyar.com)

⁸⁸ Bknz: 19. HD. 26.10.2007 T. 4084/9256; 9.2.2006 T. 568/1208; 11. HD. 25.4.2005 T. 4604/4130; 19. HD. 7640/10100 (www.e-uyar.com)

⁸⁹ Karş: 19. HD. 28.3.2008 T. 1827/3165; 22.2.2008 T. 527/1598; 26.10.2007 T.

B- Vadesi gelmemiş borçtan dolayı ihtiyati haciz verilmesi, ayrık olarak öngörölmüş bir yoldur. Gerçekten, ancak şu hallerde, henüz muaccel olmayan yani vadesi gelmemiş bulunan bir borç için ihtiyati haciz istenebilir (İİK. mad. 257/II)⁹¹.

a) Borçlunun belirli yerleşim yeri olmaması; Burada geçen «*yerleşim yeri*» (ikametgah) deyimini, geniş olarak hem «yerleşmek niyetiyle oturan yer» (MK. mad. 19/II ve hem de «sakin olunan (oturan) yer» (MK. mad. 20/II) anlamında kabul etmek gerekir⁹².

Borçlunun «belirli bir yerleşim yeri olmaması», «hiç bir yerleşim yeri bulunmaması» anlamında değil, «yerleşim yeri sık sık değiştirmesi ve sabit bir yerleşim yeri edinmemesi» şeklinde anlaşılmalıdır. Yabancı memlekette belirli bir yerleşim yeri bulunan borçlunun Türkiye’de muayyen bir yerleşim yeri olmadığı ileri sürölerek, vadesi gelmemiş borcundan dolayı ihtiyati haciz istenemez.

Alacaklının bu maddeye dayanarak ihtiyati haciz talebinde bulunması halinde, «borçlunun belirli bir yerleşim yeri bulunmadığı» hususunda mahkemeye kanaat getirmesi gerekir. Bunun için de, bu iddiasını, ilgili mahalle muhtarlığından, zabıtanın, ticaret odasından vs. alacağı yazılarla belgelenmesi gerekir.

b) Borçlunun, yükümlölüklerinden kurtulmak maksadı ile;

- aa) Mallarını gizlemesi,
- bb) Mallarını kaçırmaya hazırlanması,
- cc) Kaçmaya hazırlanması,
- dd) Kaçması,

9317/9286; 11. HD. 17.5.2005 T. 5336/5274; 30.4.2004 T. 10690/4776 (www.e-uyar.com)

⁹⁰ Oskay/Koçak/Deynekli/Doğan, age. s. 5261.

⁹¹ Bknz: 12. HD. 21.10.2005 T. 15994/20534; 5.7.2005 T. 11369/14626; 4.10.2005 T. 14698/18832; 19. HD. 14.10.2004 T. 7195/10099; 7.4.2005 T. 1137/3756; 12. HD. 28.5.1987 T. 10396/6948; 3.3.1987 T. 6887/2660 (www.e-uyar.com)

⁹² Bu konuda ayrıntılı bilgi için bknz: Özekes, age. s. 147 vd.

ee) Alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunması, gerekir^{93 94}.

Borçlu yükümlülüklerinden kurtulmak için, malların değerinden çok düşük bir bedelle başkalarına temlik etmek veya gizlemek suretiyle kaçırabilir. Borçlunun, alacaklının alacağını tahsil edebilmesi için icabında el koyamayacağı bir şekilde mallarını ortadan kaldıran her işlemi «mal kaçırma veya gizlemek» sayılabilir. Örneğin; borçlunun haklı bir sebep yokken, kıymetli bir malını rehnemesi veya ihtiyacı olmadığı halde çok ucuz fiyatla satması; «mal gizlemesi» sayılabilir. Borçlunun, mağazasında devamlı olarak satış yapması ve sattığı malların yerine yeni mal tedarik etmemesi ve bu suretle mağazasını ve depolarını boşaltması «mal kaçırma» sayılır⁹⁵.

«Borçlunun kaçması»nın vadesi gelmemiş borçları hakkında ihtiyati haciz sebebi sayılabilmesi için, alacaklının alacağını elde edebilmesini tehlikeye sokması veya güçleştirmesi gerekir. Bu sebeple, borçlunun ticarethanesini fiilen başka bir yere nakletmesi tek başına, borçlunun mutlaka taahhütlerinden kurtulmak maksadı ile kaçtığını göstermez.

Yükümlülüklerinden kurtulmak maksadı ile yabancı memlekete kaçan veya mallarını kaçırarak borçlu hakkında ihtiyati haciz istenebilmesi, mahalli kanunun buna imkan vermesine ve varsa anlaşma hükümlerine bağlıdır⁹⁶.

Borçlunun, bu madde kapsamındaki davranışlarının «yükümlülüklerinden kurtulmak maksadıyla» olduğunu isbat, alacaklıya düşer. Ancak bunun kesin delilleri alacaklıdan istenmemeli, bu hususta mahkemeye kanaat verilmesiyle yani borçlunun kötüniyetini gösterecek belirtilerin ortaya konmasıyla yetinmelidir⁹⁷.

İİK. mad. 257/II'de öngörülen bu sebepler sayılarak belirtilmiş (tahdidi) olup genişletilemez⁹⁸.

⁹³ Bknz: 11. HD. 14.5.2012 T. 5437/7665; 15. HD. 19.11.2007 T. 6565/7260 (www.e-uyar.com)

⁹⁴ Bu konuda ayrıntılı bilgi için bknz: **Özekes**, age. s. 155 vd.

⁹⁵ **Berkin**, age. s. 422.

⁹⁶ **Berkin**, age. s. 423.

⁹⁷ **Berkin**, age. s. 422; **Postacıoğlu**, age. s. 712; **Üstündağ**, age. s. 408.

⁹⁸ **Üstündağ**, age. s. 408.

II- Uygulamada, İİK. mad. 257/II hükmünün gerektiğinde, kanun koyucunun amacı doğrultusunda uygulandığı -maalesef- söylenemez. Tersine, bazı mahkemelerin «*vadesi gelmemiş borçlar*» hakkında kesin olarak ihtiyati haciz kararı vermeme konusundaki ilkeleri (!) çok hatalı bir tutumdur⁹⁹.

Vadesi gelmemiş olan borçtan dolayı, İİK. mad. 257/II uyarınca borçlunun mallarına ihtiyati haciz konulursa, borç yalnız o borçlu hakkında muacceliyet kazanır (İİK. mad. 257/III). Burada, borcun muaccel olması, ihtiyati haciz kararı ile değil, bizzat ihtiyati haczin icrası ile (İİK. mad. 261) meydana gelir¹⁰⁰.

Borcun bu şekilde muaccel olması, sadece borçlu hakkındadır. Müşterek borçlu olan şahıslar hakkında ise borç, yine müaccel olmakta devam eder, yani onlardan vadesi gelmeden istenemez¹⁰¹.

İhtiyati haciz kararı, -yukarıda açıklanan- İİK. mad. 257/II'deki koşulların gerçekleşmesi nedenine dayalı olarak verilmişse, -takip tarihinde vadesi gelmemiş olan senetleri muaccel hale getirir¹⁰². Eğer, ihtiyati haciz kararı, İİK. mad. 257/II'ye değil de İİK. mad. 257/I'e göre verilmişse, vadesi gelmemiş olan senetleri, muaccel hale getirmez¹⁰³.

III- Alacaklının istemi üzerine mahkemece «ihtiyati haciz kararı» verilebilmesi için buraya kadar -yukarıda- açıklanan koşulların gerçekleşmiş olması gerekir. İİK. mad. 257'de öngörülen bu *genel koşullar* dışında İİK.'nin bazı maddelerinde «bu koşulların tamamının gerçekleşmesi aranmadan da» ihtiyati haciz verilebileceği öngörülmüştür. Örneğin;

a) İİK. mad. 281/II uyarınca; tasarrufun iptâli davalarında mahkeme «*iptâle tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında, alacaklının talebi üzerine* -«alacağın muaccel olup olmadığına, rehinle temin edilmiş olup

⁹⁹ **Türker, İ.:** İcra ve İflâs Yasasının 257/II. Maddesi ve Bugünkü Uygulama Üzerine Bir İnceleme (ABD. 1972/5, s. 791).

¹⁰⁰ **Ansay, S. Ş.:** Hukuk, İcra ve İflâs Usulleri, 1960, s. 315.

¹⁰¹ Bknz: İİD. 15.10.1963 T. 11404 (www.e-uyar.com)

¹⁰² Bknz: 12. HD. 21.10.2005 T. 15994/20534; 5.7.2005 T. 11369/14626; 4.10.2005 T. 14698/18832 (www.e-uyar.com)

¹⁰³ Bknz: 12. HD. 5.11.1999 T. 12122/13655; 18.5.1999 T. 6161/6498; 23.11.1995 T. 16607/16580 (www.e-uyar.com)

olmadığına» bakılmaksızın- *ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tayin olunur. Şu kadar ki; davanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taalluku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.»*¹⁰⁴

b) İİK. mad. 301/II, c:1 uyarınca; konkordatonun tasdiki talebinin reddi halinde, mahkeme «*teminat aramaksızın borçlunun bütün kabili haciz mallarının ihtiyaten haczine karar verir.»*

c) Faturaya dayalı olarak ihtiyati haciz kararı verilebilir mi? Kanımızca, «*alacağın varlığı ve muaccel olduğu (ya da; İİK. 'nun 257/II. maddesindeki koşulların gerçekleşmiş olduğu) konusunda mahkemece -'yaklaşık ispat' kurallarına göre- 'ihtiyati haciz isteminin kabulüne' karar verilebilmesi gerekir. Yüksek mahkemenin bu konudaki kararları ise çelişkilidir. Gerçekten yüksek mahkeme bu konuda;*

√ «*İhtiyati haciz talebinin sözleşmenin tarafı olmayan şirket yönünden borçlunun imzasının yer almaması, sadece tek yanlı düzenlenen faturalara dayanmış olması nedeniyle salt bu faturalara göre alacağın varlığından söz edilemeyeceğinden dolayı, İİK 257/1.maddesindeki şartların gerçekleşmediğini»*¹⁰⁵

√ «*Factoring şirketinin kambiyo senetlerine dayalı olsa bile bir mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilemeyen alacağı temlik alamayacağından tahsilini üstlenemeyeceği- Ne var ki, factoring şirketi vekilinin talebinde sadece bonoya dayanmadığı, ayrıca irsaliyeli fatura ve factoring sözleşmesi de ibraz ettiği- İbraz edilen irsaliyeli faturalar ise alacağın bir mal veya hizmet satışından doğduğu konusunda mahkemeye kanaat verilmesine elverişli olduğu, gerçek bir mal veya hizmet satışı sonucunda fatura düzenlenip düzenlenmediğinin ise ancak açılacak bir menfi tespit veya alacak davasında tartışılabileceği, bu durumda mahkemece ihtiyati haciz talebinin kabulünün gerektiğini»*¹⁰⁶

¹⁰⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz: Uyar, T./Uyar, A./Uyar, C.: İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptâli Davaları, 4. Bası, 2011, C: 2, s. 1264.

¹⁰⁵ Bknz: 19. HD. 03.06.2015 T. 17502/8213 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁶ Bknz: 19. HD. 20.05.2015 T. 19940/7449 (www.e-uyar.com)

√ «Bedeli ödenmeyen faturalardan kaynaklanan alacağa ilişkin çeke dayalı ihtiyati haciz talebine ilişkin olarak, ihtiyati haciz bir 'takip işlemi' olmadığından, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 3/8 maddesindeki yasal düzenlemenin ihtiyati hacizde uygulanamayacağı, ihtiyati haciz talebi yönünden İİK'nın 257/2 madde ve fıkrasındaki yasal koşulların oluşup oluşmadığına göre bir değerlendirme yapılması gerekeceğini»¹⁰⁷

√ «Mahkemece, 'faturanın tek başına muaccel bir alacağın varlığını ispata elverişli olmayıp, ihtiyati haciz isteyen tarafın alacağın varlığı konusunda kanaat oluşturacak başka deliller sunmaması' dikkate alınarak 'ihtiyati haciz isteminin reddine' karar verilmesi gerektiğini»¹⁰⁸

√ «Alacaklı vekilinin sunmuş olduğu faturalardan alacağın varlığına kanaat getirilmediği, ödeme ihtarı da bulunmadığından, ihtiyati haciz isteminin reddi gerekeceğini»¹⁰⁹

√ «Faturalar ve icra dosyasındaki delillerden alacağın varlığına kanaat getirilmediği, İİK. 257. maddesinde belirtilen şartların gerçekleşmemiş olduğu gerekçeleriyle ihtiyati haciz talebinin reddi gerekeceğini»¹¹⁰

√ «Çekteki keşideci ismi altında imzanın bulunması yeterli olup, imzanın aidiyeti ancak yargılamaya konu olabileceğinden, keşideci hakkında yazılı gerekçeyle 'ihtiyati haciz talebinin reddine' karar verilmesinin yerinde görülmediğini»¹¹¹

√ «Borçlu çalışanın ifadesine göre borçlunun mal kaçırma girişiminde bulunduğu anlaşıldığı, faturalar, sevk irsaliyeleri, borçlunun resmi adresini boşalttığına dair tebligat işlemleri ve haciz tutanakları dikkate alındığında, vadesi gelmemiş borca ilişkin ihtiyati haciz kararı verilmesi koşullarının bulunduğu»¹¹²

¹⁰⁷ Bknz: 11. HD. 23.01.2015 T. 19218/957 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁸ Bknz: 19. HD. 17.06.2014 T. 8769/11351 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁹ Bknz: 19. HD. 27.05.2014 T. 7751/9849 (www.e-uyar.com)

¹¹⁰ Bknz: 19. HD. 20.05.2014 T. 5534/9495 (www.e-uyar.com)

¹¹¹ Bknz: 11. HD. 13.05.2014 T. 7074/9156 (www.e-uyar.com)

¹¹² Bknz: 19. HD. 25.03.2014 T. 1917/5739 (www.e-uyar.com)

√ «Tek taraflı olarak her zaman ve her şekilde düzenlenmesi mümkün olan faturaların alacağın varlığını tek başına ispat etmeye yeterli olmadığından 'ihtiyati haciz isteminin reddi' gerekeceğini»¹¹³

√ «Salt faturalara istinaden alacağın varlığı ve miktarı konusunda kanaat edinilemediğinden, ihtiyati haciz isteminin reddi gerekeceğini»¹¹⁴

√ «Faktoring şirketi kambiyo senetlerine dayalı olsa bile bir mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilemeyen alacağı temlik alamayacağından ve tahsilini üstlenemeyeceğinden 'ihtiyati haciz isteminin reddedilmesi' gerekeceğini»¹¹⁵

√ «İhtiyati haciz talebinde sunulan çekler ve faturaların temlik konusu alacağın borçlusunu olan şirketin borçlu olduğunu göstermediği, bu şirketin borçlu olduğuna dair imzalı bir belge de ibraz edilmediğinden, ihtiyati haciz isteminin reddine karar verilmesi gerekeceğini»¹¹⁶

- «Mahkemece faturalar, yazarkasa fişleri ve mal teslimi fişlerine dayalı ihtiyati haciz kararı verilebilmesi için, ibraz edilen bu belgelere göre alacağın varlığı ve muaccel olduğu konusunda mahkemece bir kanaat edinilmesi halinde ihtiyati haciz isteminin kabulüne karar verileceğini»¹¹⁷

- «İbraz edilen irsaliyeli faturaların alacağın varlığı ve muaccel olduğu konusunda mahkemede kanaat uyandırması halinde, ihtiyati haciz isteminin kabulüne karar verileceğini»¹¹⁸

ifade etmiştir.

IV- Yüksek mahkeme «kimler»in, «hangi alacakları» için, «kimler hakkında» ihtiyati haciz isteyebileceği konusunda;

√ «Faiz alacağı asıl alacağın fer'i niteliğinde olup, asıl alacak bakımından muacceliyetin gerçekleşmesi halinde bunun fer'ileri bakımından da

¹¹³ Bknz: 19. HD. 04.03.2014 T. 1793/4263 (www.e-uyar.com)

¹¹⁴ Bknz: 19. HD. 25.02.2014 T. 19216/3687 (www.e-uyar.com)

¹¹⁵ Bknz: 19. HD. 23.01.2014 T. 17428/1802 (www.e-uyar.com)

¹¹⁶ Bknz: 19. HD. 07.01.2014 T. 18170/660 (www.e-uyar.com)

¹¹⁷ Bknz: 19. HD. 23.01.2014 T. 18723/1804 (www.e-uyar.com)

¹¹⁸ Bknz: 19. HD. 11.02.2014 T. 758/2683 (www.e-uyar.com)

muacceliyet şartının gerçekleştiği- Bu yönüyle mahkemece, asıl alacağa yürütülecek faizin miktarı denetlenmek suretiyle asıl alacağa kararda gösterilen şekilde hesaplanacak faiz alacağı bakımından da ihtiyati haciz kararı verilmesi gerektiğini»¹¹⁹

√ «Somut olayda genel kredi sözleşmesi için verilen ipoteğin asıl borçlu şirketin bankaya olan borçlarından dolayı verildiği, müşterek borçlu müteselsil kefilin kefalet borcu için tesis edilmediği, bu nedenle, mahkemece, 'borçlu kefil hakkındaki ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmesi gerektiği- Alacak miktarının ipotek ve menkul rehin miktarından fazla olduğu durumlarda İİK'nın 45. maddesi hükmü uyarınca rehin ve ipoteği aşan miktar için asıl borçlu yönünden ihtiyati hacze karar verilmesi gerektiğini»¹²⁰

√ «'Dosya kapsamına göre, davacının çift imza kuralının uygulanmasına ilişkin ihtiyati tedbir talebinin şartlarının gerçekleşmediği, davacının ihtiyati haciz talebinin yapılacak yargılamayla elde edilecek sonuçlar kapsamında tespit edilebileceği, İİK m.257 ve devamına göre yaklaşık ispat kurallarına göre gerçekleşmiş muaccel bir alacağın varlığı saptanamadığı, müeccel olup da İİK m.257/2 deki şartların gerçekleştiğinin de ileri sürülmediği' gerekçesiyle, 'ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz talebinin reddine' dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığını»¹²¹

√ «İhtiyati haciz istemine ilişkin olup, mahkemece 'ihtiyati hacze dayanak teşkil eden bononun kredi sözleşmesinin teminatı olduğu' gerekçesiyle, 'ihtiyati haciz talebinin reddine' karar verildiği- Talebe dayanak bono metninde, 'bononun kredi sözleşmesinin teminatı olduğu'na dair herhangi bir ibare ve açıklık bulunmadığı ve dosyada bu yolda herhangi bir delil olmadığı gibi, bononun teminat senedi olarak düzenlenmesi de kıymetli evrak vasfını etkilemeyeceğinden 'talebin reddinin' doğru olmadığını»¹²²

√ «İstem dilekçesi ekinde örneği sunulan bononun teminat olarak verildiğine' dair bir ibare bulunmadığı gibi, taraflar arasında kredi sözleş-

¹¹⁹ Bknz: 15. HD. 02.11.2015 T. 4699/5439 (www.e-uyar.com)

¹²⁰ Bknz: 11. HD. 06.10.2015 T. 9899/9979 (www.e-uyar.com)

¹²¹ Bknz: 11. HD. 06.10.2015 T. 8613/9978 (www.e-uyar.com)

¹²² Bknz: 11. HD. 05.10.2015 T. 9414/9859 (www.e-uyar.com)

mesi bulunduğu konusunda herhangi bir delil ve emare de bulunmadığı, bu nedenle, ihtiyati haciz talep eden vekilinin temyiz itirazının kabulü gerektiğini»¹²³

√ «Kefilin borcu ayrı bir borç olduğundan ve bunun için ayrı bir rehin verilmesi gerektiğinden, ihtiyati haciz sırasında yürürlükte olan iflas erteleme tedbirleri arasında, ihtiyati haciz yönünden bir tedbir kararı verilmiş olması nedeniyle verilen 'itirazların reddine' dair kararda isabet-sizlik bulunmadığını»¹²⁴

√ «İhtiyati haciz taleplerinde tam bir ispatın aranmasının gerekmediği, yaklaşık ispatın yeterli olduğu da dikkate alındığında, hesap kat ihtarında belirtilen ve ödenmediği ileri sürülen alacak tutarı için alacaklı bankanın ihtiyati haciz talebinde bulunmasında yasaya aykırı bir yön bulunmadığını»¹²⁵

√ «Menfi tespit davası açılması, İİK'nin 257/1. maddesi uyarınca ihtiyati haciz kararı verilmesine engel olmadığı gibi, 257/2. maddedeki koşulların muaccel değil, müeccel alacaklar için aranması gerektiği, karşı taraf borçluların talep dışı şahsın alacaklı Banka'dan çekmiş olduğu kredinin müşterek borçlu ve müteselsil kefil oldukları gözönünde bulundurularak, talep hakkında 6098 sayılı TBK'nin 586. madde koşullarının oluşup oluşmadığı değerlendirilmek suretiyle bir karar verilmesi gerektiğini»¹²⁶

√ «İİK'nin 257. maddesi uyarınca ihtiyati haciz kararı verilebilmesi için alacağın muaccel ve rehinle temin edilmemiş olması gerekmekte olup, çek ile ilgili ödemeden men yasağı bulunmasının ihtiyati haciz kararı verilmesine engel olmayacağını»¹²⁷

√ «Borçluların dava dışı şirket ile banka arasında akdedilen genel kredi sözleşmesinde müteselsil kefil oldukları, borçlulardan A'nın hem şirketin kullandığı kredinin teminatı hem de kendi kefaletinin teminatı olmak üzere ipotek verdiği, 'İİK'nin 257. maddesi uyarınca rehin ile teminat altına

¹²³ Bknz: 11. HD. 05.10.2015 T. 889/9877 (www.e-uyar.com)

¹²⁴ Bknz: 11. HD. 05.10.2015 T. 9716/9875 (www.e-uyar.com)

¹²⁵ Bknz: 11. HD. 30.09.2015 T. 10001/9695 (www.e-uyar.com)

¹²⁶ Bknz: 11. HD. 30.09.2015 T. 10103/9707 (www.e-uyar.com)

¹²⁷ Bknz: 11. HD. 30.09.2015 T. 8876/9704 (www.e-uyar.com)

alınmamış alacaklar için ihtiyati haciz talep edilebileceği, ihtiyati haciz talebinin kıymetli evraka da dayanmadığı' gerekçesi ile mahkemece verilen 'A yönünden talebin reddine, diğer borçlu yönünden talebin kabulüne' dair kararda bir isabetsizlik bulunmadığını»¹²⁸

√ «Somut olayda, alacaklı banka, keşideci ve ciranta hakkında ihtiyati haciz talebinde bulunmuş olup, keşideciye karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için hamilin ödememe protestosu çekmesine gerek olmadığı, ancak 6102 sayılı TTK'nın 730/2. maddesi gereği ciranta aleyhine ihtiyati haciz istenebilmesi için keşideciye ödememe protestosu çekilmesi ve protestonun talep dilekçesine eklenmesinin gerekli ve yeterli olduğu, protestonun tebliğine ise gerek olmadığı gözönüne alınarak, 'talebin kabulüne' karar verilmesi gerektiğini»¹²⁹

√ «Süresinden sonra yapılan temyiz istemleri hakkında mahkemece bir karar verilebileceği gibi, 01.06.1990 gün 3-4 sayılı İBK uyarınca Yargıtay tarafından da bu konuda bir karar verilebileceği- Aynı zamanda ipotek maliki olan ihtiyati hacze itiraz eden borçlu üçüncü kişi ile banka arasında imzalanan kredi sözleşmesi nedeniyle doğmuş borçlardan borçlu ile birlikte müteselsilen sorumlu olduğunu kabul ve taahhüt etmiş bulunduğu alacaklı banka tarafından kredi borcunun ödenmemesi nedeniyle hesabın kat edilmesi sonucunda borcun muaccel hale geldiğinin de sabit olması karşısında, ihtiyati haciz isteyen banka lehine ihtiyati haciz koşullarının gerçekleşmiş bulunduğunu»¹³⁰

√ «İcra İflas Kanunu'nun 257/1. maddesi ve İİK'nın 45. maddesine göre, asıl alacağın borçlusu tarafından alacağı temin etmek üzere rehin verilmiş olması halinde, bu alacağa ilişkin olarak rehne başvurulmadan, ihtiyati haciz kararı verilmesi mümkün olmamakla birlikte, TBK'nın 586. maddesi uyarınca, müşterek borçlu müteselsil kefiller yönünden kefil oldukları miktar için ayrıca kefaletin rehinle teminatı söz konusu değilse, bu kişiler hakkında ihtiyati haciz kararı verilmesinin mümkün olduğu- Ancak somut olayda genel kredi sözleşmesi için verilen ipotegin, asıl borçlu şirketin ban-

¹²⁸ Bknz: 11. HD. 30.09.2015 T. 10104/9667 (www.e-uyar.com)

¹²⁹ Bknz: 11. HD. 30.09.2015 T. 9835/9690 (www.e-uyar.com)

¹³⁰ Bknz: 11. HD. 28.09.2015 T. 10039/9530 (www.e-uyar.com)

kaya olan borçlarından dolayı verildiği, müşterek borçlu müteselsil kefilin kefalet borcu için tesis edilmediği bu nedenle, mahkemece, 'borçlu kefil hakkındaki ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmesi gerektiğini»¹³¹

√ «Asıl borçlu hakkında rehin verilmesinin kefiller için ihtiyati haciz kararı alınmasını engellemeyeceği, ancak ipoteklere ilişkin tüm resmi senetlerde yer alan 'ayrıca bankaya karşı doğmuş ve doğacak ipotek verene ait asalet ve kefalet borçlarının teminatı olarak, nitelikleri yukarıda ve işbu resmi senedin arka yüzünde yazılı gayrimenkulü...' ifadesinin, ipotek veren kefillerin asıl borç için verdikleri bu rehinlerin kendi kefalet borçlarını da kapsadığı, borç miktarından verilen ipoteklerle teminat altına alınan kısmın düşülmesiyle, bakiyesi hakkında alacaklının ihtiyati haciz kararı verilmesini isteyebileceğini»¹³²

√ «'Alacaklı tarafından çekildiği iddia edilen ihtara ve asıl borçluya tebligatın yapıldığına dair bir belge bulunmadığı, dolayısıyla kefile karşı ihtiyati haciz talep edebilmenin ön koşulu olarak asıl borçluya ihtarın yapıp yapılmadığı, ihtarın sonuçsuz kaldığı ve borçlunun açıkça ödeme güçsüzlüğü içinde olduğunun anlaşılacağı' gerekçesiyle 'kefil hakkındaki ihtiyati haciz talebinin reddine' dair verilen kararda bir isabetsizlik bulunmadığını»¹³³

√ «Talebin, genel kredi sözleşmesine dayalı ihtiyati haciz istemine ilişkin olduğu, ihtiyati haciz talebine konu kredinin ticari kredi olduğu, mahkemece kredinin ticari kredi olduğu nazara alınarak sonucuna göre bir karar vermek gerekirken, talep hakkında yanılığın değerlendirme ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle yazılı şekilde hüküm tesisinin doğru olmadığını»¹³⁴

√ «Bankanın, lehine ipotek tesis edilen asıl borçlu şirket aleyhine ihtiyati haciz talep etmediği, itiraz edenlerin asıl borçlu şirket lehine ipotek verdikleri, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile takip başlatıldıktan sonra alacaklı banka ile asıl borçlu şirket arasındaki sözleşmeleri müşterek borçlu

¹³¹ Bknz: 11. HD. 29.09.2015 T. 9769/9591 (www.e-uyar.com)

¹³² Bknz: 11. HD. 28.09.2015 T. 10077/9542 (www.e-uyar.com)

¹³³ Bknz: 11. HD. 28.09.2015 T. 10082/9553 (www.e-uyar.com)

¹³⁴ Bknz: 11. HD. 16.09.2015 T. 7527/9374 (www.e-uyar.com)

müteselsil kefil olarak imzalayan itiraz edenlerin tümü hakkında tahsilde tekerrür olmamak koşuluyla takibe geçilebileceği ve ihtiyati haciz talep edilebileceği, İİK'nun 257. maddesi uyarınca verilen ihtiyati haciz kararında usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığını»¹³⁵

√ «TTK'nın 1355. maddesinin gerekçesinde de açıklandığı üzere uğraksız geçiş yapan gemiler hakkında herhangi bir mahkeme yargı yetkisini haiz olmadığı için, ihtiyati haciz kararı da verilemeyeceği, uğraksız geçiş yapan gemilerin zorunlu gereksinimlerini karşılamak üzere 48 saat kalabileceklerinin düzenlendiği, uğraksız geçiş yapan ihtiyati haciz talebine konu gemi için talep tarihi itibarıyla 48 saatlik sürenin dolmadığı, uğraksız geçiş statüsünün bozulmadığı gerekçesiyle 'ihtiyati haciz talebinin yetkisizlik nedeniyle reddine' dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığını»¹³⁶

√ «İhtiyati haciz talebine konu edilen üç senetten iki tanesinin vadesi henüz gelmemiş olup, İİK 257/ II. maddesinde vadesi gelmemiş borçtan dolayı ihtiyati haciz istenebilme koşullarının düzenlendiği, somut olay bakımından bu koşulların oluşup oluşmadığı değerlendirilmeksizin ihtiyati haciz kararına yönelik itirazın reddinin doğru görülmediğini»¹³⁷

√ «Kanun gereğince bir sicile tescilli zorunlu olan taşınır mallar bakımından, teslimine bağlı rehin yanında, zilyetliğin alacaklıya devrine gerek olmaksızın, taşınır malın kayıtlı bulunduğu sicile kaydedilmek suretiyle taşınır mal üzerinde rehin kurulabileceği ve böyle bir rehin teslimine bağlı taşınır rehni olmadığından, TBK'nın 586'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının 1'inci cümlesine göre müteselsil kefilin takibine engel teşkil etmeyeceğini»¹³⁸

√ «İhtiyati haciz isteyen alacaklı, sözleşmede kefil olarak imzası bulunan karşı taraf/borçlu yönünden ihtiyati haciz isteminde bulunduğu, mahkemece 'alacağın taşıt rehin sözleşmesiyle temin edilmiş olduğu' gerekçesiyle 'istemin reddine' karar verildiği, dosya içerisinde bulunan, anılan sözleşmeden rehnin, dava dışı asıl borçlunun borcuna ilişkin olduğu, kefilin

¹³⁵ Bknz: 11. HD. 29.06.2015 T. 4993/8750 (www.e-uyar.com)

¹³⁶ Bknz: 11. HD. 22.06.2015 T. 6321/8589 (www.e-uyar.com)

¹³⁷ Bknz: 11. HD. 10.06.2015 T. 6563/8078 (www.e-uyar.com)

¹³⁸ Bknz: 11. HD. 08.06.2015 T. 6609/7944 (www.e-uyar.com)

borcunu kapsamadığının anlaşıldığı bu itibarla mahkemece, yanlışlığı değerlendirme ile 'istemin reddine' karar verilmesinin doğru olmadığını»¹³⁹

√ «İİK'nun 45. maddesi atfı ile aynı yasanın 167. maddesi uyarınca ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takibin aynı alacak için düzenlenen kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip yapılmasına engel teşkil etmeyeceği, bu nedenle kambiyo senedine dayalı alacak için ipotek verilmiş olsa dahi ihtiyati haciz kararı verilebileceğini»¹⁴⁰

√ «Mahkemece, ihtiyati haciz isteminde ipotek akit tablosu ve kredi sözleşmesine ilişkin tüm belgelerin getirtilip ipoteğin hangi borçlunun borcunu teminen verildiği tespit edilerek sonucuna göre karar verilmesi gerektiğini»¹⁴¹

√ «Somut olayda taşınmazın sadece asıl borçlunun sorumluluğunun teminatı için ipotek verildiği dikkate alınarak, kefil yönünden ihtiyati haciz kararı verilmesinin koşullarının bulunup bulunmadığı değerlendirilerek, sonucuna göre karar verilmesi gerektiğini»¹⁴²

√ «Genel kredi sözleşmesinden kaynaklanan ihtiyati haciz istemine ilişkin davada, asıl borçlu yönünden talebin kabulüne, müteselsil kefiller yönünden ise talebin reddine karar verilse de, alacaklının müteselsil kefile başvurma koşullarının düzenlendiği 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK)'nin 586. maddesine göre, müteselsil kefillere başvurabilmek için borçluya kat ihtarı tebliği gerektiği, genel kredi ve teminat sözleşmesinde tarafların bankaya bildirdikleri adreslerine yapılacak tebligatların geçerli sayılacağına kararlaştırıldığı, bu sebeple, ihtiyati haciz talep eden bankanın, kat ihtarnamesini asıl borçlu ve kefillerin bankaya bildirdikleri adreslerine tebliğe çıkardığından İcra İflas Kanunu'nun 68/b maddesi uyarınca kat ihtarnamesinin borçlu ve kefillere tebliğ edildiğinin ve asıl borçluya yapılan tebliğe rağmen borcun ödenmemesi sebebiyle kefiller yönünden de TBK'nın 586. maddesindeki koşulun oluştuğunun kabulü gerektiğini»¹⁴³

¹³⁹ Bknz: 11. HD. 03.06.2015 T. 6423/7581 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁰ Bknz: 11. HD. 29.05.2015 T. 4349/7317 (www.e-uyar.com)

¹⁴¹ Bknz: 11. HD. 20.05.2015 T. 3498/5542 (www.e-uyar.com)

¹⁴² Bknz: 11. HD. 04.05.2015 T. 4913/6292 (www.e-uyar.com)

¹⁴³ Bknz: 11. HD. 14.05.2015 T. 7051/9250 (www.e-uyar.com)

√ «Alacaklı vekili tarafından talep dilekçesi ekinde dosyaya ibraz edilen hesap kat'ı ile 'borcun bir hafta içinde ödenmesi' ihtarını içerir ihtar-namenin muhatap borçluya tebliğ edildiği, bu durumda mahkemece, ihtar-namenin borçluya tebliğ edildiği nazara alınarak, İİK'nın 257. maddesi çerçevesinde bir karar verilmesi gerektiğini»¹⁴⁴

√ «Adi ortaklık hakkında ihtiyati haciz kararı verilemeyeceği, ortaklığı oluşturan ortaklar aleyhine talepte bulunulması gerektiğini»¹⁴⁵

√ «Mahkemece, ihtiyati haciz istemine konu alacağın miktarı ve hakka-niyet ilkesi nazara alınmak suretiyle talebin reddine karar verildiği; mahkemece, İcra ve İflas Kanunu'nun 257/1 maddesinin değerlendirilerek şartlarının gerçekleşmesi halinde ihtiyati haciz kararı verilmesi gerekirken, yasal dayanağı bulunmayan yazılı gerekçe ile talebin reddedilmesinin doğru olmadığını»¹⁴⁶

√ «İhtiyati hacze dayanak teşkil eden bononun başka bir sözleşmenin teminatı olarak alındığı yönünde kuvvetli karine olduğu' gerekçesiyle istemin reddine karar verildiği, isteme dayanak senet metninde, bononun kredi sözleşmesinin teminatı olarak verildiğine dair herhangi bir ibare ve açıklık bulunmadığı gibi, dosyada bu yolda herhangi bir delil de bulunmadığı- Bu durumda, yazılı gerekçe ile 'talebin reddine' karar verilmesi doğru görülmemiş, ihtiyati haciz isteyen vekilinin temyiz itirazının kabulü ile hükmün bozulması gerektiğini»¹⁴⁷

√ «Mahkemece ihtiyati haciz talebinin kabulü halinde İİK'nın 257/1. maddesinin lafzından da anlaşıldığı üzere, borçlunun menkul, gayrimenkul malları ile 3. kişiler nezdinden bulunan hak ve alacakları haczedebileceğinden, mahkemenin bu yöne ilişkin gerekçesi doğru olmadığı gibi, davacı taşıyan, mal sahibi olan taşıtana hasar bedelini ödediğini bildirerek malı taşıdığını iddia ettiği davalılara husumet yönelttiğine göre, borcun muaccel olmadığına yönelik gerekçesinin de yerinde olmadığını; bu durumda mahkemece İİK'nın 257/1. maddesinde belirtilen ihtiyati haciz koşullarının ger-

¹⁴⁴ Bknz: 11. HD. 11.05.2015 T. 4995/6709 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁵ Bknz: 11. HD. 04.05.2015 T. 5351/6289 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁶ Bknz: 11. HD. 04.05.2015 T. 5353/6262 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁷ Bknz: 11. HD. 29.04.2015 T. 4996/6030 (www.e-uyar.com)

çekişip gerçekleşmediğine ilişkin inceleme yapılarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiğini»¹⁴⁸

√ «Alacaklı banka tarafından müteselsil kefilin ortağı olduğu şirketine Genel Kredi ve Teminat Sözleşmesine istinaden kredi kullanılmış olup, talebe dayanak kredi sözleşmesinin imzalandığı tarihte yürürlükte bulunan 6098 sayılı TBK'nın 584/3. maddesine göre ticaret şirketinin ortakları tarafından şirketle ilgili olarak verilecek kefaletlerde eş rızası aranmayacağı nazara alınmadan, yazılı gerekçeyle, 'müteselsil kefil yönünden talebin reddi'nin doğru olmadığını»¹⁴⁹

√ «Mahkemece 'talebe dayanak yapılan bononun, aleyhine istemde bulunulan bankaya ciro yoluyla devredilmediği sürece teminat bonusu olduğu' gerekçesiyle 'talebin reddine' karar verilmiş ise de, dilekçe ekinde itiraz edilmeyen bono fotokopisinden lehdarın, diğer kişilerin ise avalist olduğunun anlaşıldığı, ayrıca bono metninden bononun teminat olarak verildiğine ilişkin bir açıklık bulunmadığı, hal böyle olmakla, yazılı gerekçeyle 'talebin reddinin' isabetli görülmediğini»¹⁵⁰

√ «Asıl borçlunun taşınmazları üzerinde tesis edilen ipoteklerin, müteselsil kefillerin borcunun da teminatı olması halinde TBK'nın 586/2. ve İİK'nın 45. maddeleri uyarınca müteselsil kefiller hakkında ihtiyati haciz kararı verilemeyeceği- Ancak; ipoteğin müteselsil kefillerin borcunun teminatı olarak verilmemesi halinde TBK'nın 586/1. maddesi uyarınca asıl borçlu hakkında takip yapılmadan ya da asıl borçlunun borcunun teminatı olan rehlin paraya çevrilmesi yoluna gidilmeden, kefiller hakkında takip yapılmasına hukuken bir engel olmadığını»¹⁵¹

√ «İhtiyati hacze konu kredi borcuna ilişkin olarak kat ihtarı çıkarıldığı ve borçluya tebliğ edildiği anlaşılacakla, mahkemece talebin İİK 257. madde hükümlerine göre değerlendirilmesi gerekirken yazılı şekilde 'talebin reddine' karar verilmesinin doğru görülmediğini»¹⁵²

¹⁴⁸ Bknz: 11. HD. 29.04.2015 T. 5000/6015 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁹ Bknz: 11. HD. 29.04.2015 T. 4997/6071 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁰ Bknz: 11. HD. 27.04.2015 T. 5024/5868 (www.e-uyar.com)

¹⁵¹ Bknz: 11. HD. 27.04.2015 T. 4369/5851 (www.e-uyar.com)

¹⁵² Bknz: 11. HD. 24.04.2015 T. 4345/5744 (www.e-uyar.com)

√ «Aynı alacak ile ilgili daha önce icra takibi başlatıldığı, itiraz üzerine açılan davada verilen itirazın iptali kararı ile takibin kesinleştiği, ortada kesinleşmiş bir karar varsa yeniden aynı konuda dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığı, davacının itirazın iptali kararını, ilgili İcra Müdürlüğü'ne sunarak haciz talep etmesinin mümkün olduğu, davacı vekillerinin beyanlarında çelişkiler bulunduğu, derdest icra takibine ilişkin dosyanın hangi nedenle imha edildiği, bu konuda ilgili İcra Müdürlüğünden dosyanın yenilenerek işleme konulması, dosya kaybolmuşsa yeniden ihyası ve kesinleşmiş karar ve icra takibi gereğince borçluların malları üzerine haciz uygulanması hususunda talepte bulunup bulunulmadığına ilişkin bir açıklama getirilmeden, yeniden kısmi dava açılarak, bu davada ihtiyati haciz talep edilmesinde hukuki yarar bulunmadığını»¹⁵³

√ «İsteme dayanak bono metninde bononun kredi sözleşmesinin teminatı olduğuna dair herhangi bir ibare ve açıklık bulunmadığı ve dosyada bu yolda herhangi bir delil olmadığı gibi, bononun teminat senedi olarak düzenlenmesi de kıymetli evrak vasfını etkilemeyeceğinden ihtiyati haciz isteminin reddinin doğru olmadığını»¹⁵⁴

√ «İhtiyati hacze itiraz eden, itiraz dilekçesiyle yetki itirazında bulunmuş, ayrıca 'alacaklı görünen tarafla aralarında sözleşme ilişkisi olmadığını' ileri sürdüğü, öte yandan takibe dayanak fatura ve sevk irsaliyesi taraflar arasındaki sözleşme ilişkisinin varlığını ortaya koymadığı- Bu durumda mahkemenin kendisini, salt para borçlarına uygulanma olanağı bulunan Türk Borçlar Kanunu'nun 89. maddesine göre yetkili görmesi doğru olmadığı, kararın bu nedenle ihtiyati hacze itiraz eden yararına bozulması gerektiğini»¹⁵⁵

√ «Harcın tamamlanması için ihtiyati haciz talep edene süre verilmesi gerekirken, 'talep hakkında karar verilmesine yer olmadığı kararı' verilmesinin doğru olmadığını»¹⁵⁶

¹⁵³ Bknz: 11. HD. 22.04.2015 T. 4985/5692 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁴ Bknz: 11. HD. 20.04.2015 T. 3493/5450 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁵ Bknz: 11. HD. 20.04.2015 T. 4373/5477 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁶ Bknz: 11. HD. 20.04.2015 T. 4553/5479 (www.e-uyar.com)

√ «Mahkemece, dilekçe ekinde yer alan borçluya gönderilen ihtarnamede yazılı borç tutarı üzerinden ihtiyati hacze karar verilmiş ise de, alacaklının talebinin bonoya dayalı olduğu ve bonoda yazılı miktar kadar olduğu gözetilerek, bu bedel miktarınca ihtiyati haciz kararı verilmesi gerektiğini»¹⁵⁷

√ «İlgili kredi sözleşmesi ve ekleri celbedilerek ihtiyati haciz istemine mesnet teşkil eden bononun alacaklı Bankaya kredi alacağının tahsili amacıyla verilip verilmediği üzerinde durularak, 5230 sayılı yasanın 11. madde hükmü de değerlendirilmek suretiyle karar verilmesi gerektiğini»¹⁵⁸

√ «İpoteklerin kefillerin kefalet borcu için tesis edilmediği bu durumda, 6098 sayılı TBK'nın 586. maddesi gereğince ipoteğin kefillerin borcu için verilmediği anlaşılacakla, bu gerekçeyle kefiller yönünden talebin reddinin doğru görülmediği- İflasın ertelenmesi davası esnasında icra takibinin önlenmesi yönünde verilmiş tedbir kararı, ihtiyati haciz kararı verilmesi için engel teşkil etmeyeceğini»¹⁵⁹

√ «Müteselsil kefil hakkında icra takibine girişilebilmesi için diğer koşulların yanında ayrıca müteselsil kefile de ihtar gönderilmesi gibi bir koşulun yasada yer almadığı- Hem asıl borçluya, hem de müteselsil kefile aynı anda ihtar gönderilip borçluya gönderilen ihtarın tebliğine rağmen verilen süre içinde borcun ödenmemesi üzerine yasada belirtilen koşullar gerçekleşmiş olacağından, bu durumda müteselsil kefil aleyhine takibe girişilebileceği- TBK'nın 586/1. maddesine göre, asıl borçluya yapılan ihtarın sonuçsuz kalması halinde ayrıca müteselsil kefilin mirasçıları yönünden de ihtar da bulunulmadan ihtiyati haciz istenilebileceğini»¹⁶⁰

√ «Talebe konu kredi ticari kredi olup, işbu krediye dayalı olarak ihtiyati haczin asliye hukuk mahkemesinden talep edilmiş olması karşısında, mahkemece talep hakkında yanılığın değerlendirme ile 6502 sayılı Tüketici-

¹⁵⁷ Bknz: 11. HD. 15.04.2015 T. 4348/5276 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁸ Bknz: 11. HD. 06.04.2015 T. 3148/4771 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁹ Bknz: 11. HD. 06.04.2015 T. 3347/4742 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁰ Bknz: 11. HD. 06.04.2015 T. 3387/4735 (www.e-uyar.com)

nin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle yazılı şekilde hüküm tesisinin doğru olmadığını»¹⁶¹

√ «İhtiyati haciz isteyen bankanın talebe konu konu çeki A. Y.dan beyaz ciro yoluyla devralarak çekin hamili olduğu ve ayrıca çekler üzerinde rehin cirosuyla devredildiğine dair bir ibare de bulunmadığı gözetilmeksizin, yazılı gerekçeyle talebin reddi isabetsiz olduğunu»¹⁶²

√ «İsteme dayanak bono metninde 'bononun kredi sözleşmesi teminatı olduğuna' dair herhangi bir ibare ve açıklık bulunmadığı ve dosyada bu yolda herhangi bir delil olmadığı gibi bononun, teminat senedi olarak düzenlenmesi de, kıymetli evrak vasfını etkilemeyeceğinden istemin reddinin doğru görülmediğini»¹⁶³

√ «Mahkemenin ret gerekçesi olarak gösterdiği dosyada verilen ihtiyati tedbir kararının, mahiyeti itibarıyla ihtiyati haciz kararı verilmesini engelleyecek nitelikte olmadığı, söz konusu tedbir kararının, ihtiyati haciz kararının uygulanması ile ilgili olduğu- Bu nedenle mahkemece, borçlu hakkındaki talep değerlendirilerek koşulları varsa ihtiyati haciz kararı verilmesi gerektiğini»¹⁶⁴

√ «Hamilin keşideciye ve onun lehine aval verene karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmesi gerekli ve yetersiz olup, ayrıca ödememe protestosu çekilmesine gerek bulunmadığı- Kefil hanesinde isim ve imzası bulunanın da aval veren sıfatına sahip olduğu gözetilerek, bu borçlu yönünden de talebin kabulüne karar verilmesi gerektiğini»¹⁶⁵

√ «Mahkemece, 'duruşmalı olarak yapılan incelemede, ihtiyati haciz dayanağı olan belgenin kambiyo senedi vasfında olduğu, taraflar arasında ipotekli bir borç ilişkisi olsa da alacaklı tahsilde tekerrüre meydan vermemek kaydı ile isterse bonoyu kambiyo senetlerine mahsus takip yolu ile icra takibine konu edebileceği, ihtiyati haciz kararında İİK'nın 257. maddesin-

¹⁶¹ Bknz: 11. HD. 01.04.2015 T. 3510/4499 (www.e-uyar.com)

¹⁶² Bknz: 11. HD. 01.04.2015 T. 3486/4521 (www.e-uyar.com)

¹⁶³ Bknz: 11. HD. 01.04.2015 T. 2243/4523 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁴ Bknz: 11. HD. 01.04.2015 T. 3516/4522 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁵ Bknz: 11. HD. 30.03.2015 T. 2821/4432 (www.e-uyar.com)

deki şartların oluştuğu' gerekçesiyle 'ihtiyati hacze itirazın reddine' karar verilmesi gerekeceğini»¹⁶⁶

√ «Hamilin, keşideciye ve onun lehine aval verene karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmesi gerekli ve yeterli olup, ayrıca ödememe protestosu çekilmesine gerek bulunmadığı- 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 613/3. maddesi gereğince, muhatap veya keşidecinin imzaları müstesna olmak üzere, poliçenin ön yüzüne konulan her imzanın aval şerhi sayılacağı, bu durumda kefil hanesinde isim ve imzası bulunanın da aval veren sıfatına sahip olduğunu»¹⁶⁷

√ «İhtiyati haciz taleplerinde tam bir ispatın aranmasının gerekmediği, yaklaşık ispatın yeterli olduğu da dikkate alındığında, hesap kat ihtarında belirtilen ve ödenmediği ileri sürülen alacak tutarı için alacaklı bankanın ihtiyati haciz talebinde bulunmasında yasaya aykırı bir yön bulunmadığı gözetilerek, 'ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmesi gerekeceğini»¹⁶⁸

√ «Asıl borçlu ile ihtiyati haciz talep eden banka arasında kredi sözleşmesi imzalandığı, karşı tarafların da işbu kredi sözleşmesinin müşterek borçlu ve müteselsil kefilleri oldukları, asıl borçlunun borcuna teminat teşkil etmek üzere 3. şahıslar tarafından ipotek verildiği, dosyada kefaletten kaynaklanan alacağın rehinle temin edildiğini gösterir bir belgenin bulunmadığı, bu itibarla, ihtiyati haciz talep edenin, kredi sözleşmesinde müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatı taşıyan karşı taraflar aleyhine, TBK'nın 586. maddesine dayanarak ihtiyati haciz talebinde bulunmasına engel bir durum bulunmadığını»¹⁶⁹

√ «Hamilin keşideciye ve onun lehine aval verene karşı ihtiyati haciz isteyebilmesi için, bononun vadesinin gelmesinin gerekli ve yeterli olduğu- Bu durumda kefil hanesinde isim ve imzası bulunanların da aval veren

¹⁶⁶ Bknz: 11. HD. 30.03.2015 T. 3021/4354 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁷ Bknz: 11. HD. 30.03.2015 T. 2821/4432 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁸ Bknz: 11. HD. 30.03.2015 T. 2828/4372 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁹ Bknz: 11. HD. 25.03.2015 T. 2830/4153 (www.e-uyar.com)

sıfatına sahip oldukları gözetilerek, bu borçlu yönünden de talebin kabulüne karar verilmesi gerektiğini»¹⁷⁰

√ «Yabancı mahkeme kararının temyizine ilişkin karara dayanarak, alacaklı tarafından ihtiyati haciz istenmiş, verilen ihtiyati haciz kararı, borçluların itirazı üzerine kaldırıldığından, tenfiz kararı kesinleşmeden infaz edilemez ise de, bu karara dayanarak ihtiyati haciz istenmesine yasal engel bulunmadığından, ihtiyati haczi tamamlayan merasimin gerçekleşip gerçekleşmediği, sonraki bir aşama olup, hükme gerekçe yapılamayacağını»¹⁷¹

√ «İhtiyati haciz talebine konu senedin, şeklen bono vasfında olduğu, 'senedin sahte olarak düzenlendiği' konusunda bir yargı kararı bulunmadığı, 'senet keşidecisi olan ihtiyati hacze itiraz edenin ileri sürdüğü iddiaların menfi tespit davasına konu olabileceği' gerekçesiyle ihtiyati hacze itirazın reddine karar verilmesi gerektiğini»¹⁷²

√ «'Talebe konu senedin vadesinin henüz gelmediği, vadesi gelmemiş bir alacaktan dolayı borçlunun belli bir yerleşim yeri yok ise, taahhütlerinden kurtulmak amacı ile mallarını gizlemesi, kaçırmaya hazırlanması, kendisinin kaçmaya hazırlanması, alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunması hallerinde ihtiyati haciz talep edilebileceği, talep tarihi itibarıyla bu koşulların gerçekleştiğine dair bilgi ve belge bulunmadığı' gerekçesi ile 'talebin reddi'ne dair verilen kararda bir isabetsizlik bulunmadığını»¹⁷³

√ «6102 sayılı TTK'nın m.818/1-e yollamasıyla TTK'nın m.687/1 maddesi uyarınca, çekten dolayı kendisine başvurulmuş kişi, düzenleyen veya önceki hamillerden biriyle kendi arasında doğrudan doğruya var olan ilişkilere dayanan ve senet metninden anlaşılmayan def'ileri başvuran hamile karşı ileri süremeyeceğinden, yazılı gerekçelerle 'ihtiyati haciz talebinin reddinin' doğru olmadığını»¹⁷⁴

¹⁷⁰ Bknz: 11. HD. 23.03.2015 T. 2820/4027 (www.e-uyar.com)

¹⁷¹ Bknz: 19. HD. 23.03.2015 T. 1656/4049 (www.e-uyar.com)

¹⁷² Bknz: 11. HD. 23.03.2015 T. 2824/4007 (www.e-uyar.com)

¹⁷³ Bknz: 11. HD. 23.03.2015 T. 1008/3995 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁴ Bknz: 11. HD. 23.03.2015 T. 2668/4008 (www.e-uyar.com)

√ «İhtiyati haciz talebi taraflar arasında düzenlenen kredi kartı üyelik sözleşmesinden kaynaklandığından, kredi kartı borcunun vadesinde ödenmesi nedeniyle alacak muaccel hale gelmiş olup, hesap kat ihtarnamesinin tebliğ edilip edilmemesi ‘alacağın muacceliyeti’ şartına ilişkin olmadığından, mahkemece ‘ihtiyati haciz isteminin kabulüne’ karar verilmesi gerekeceğini»¹⁷⁵

√ «İİK’nın 257/1. maddesi gereğince rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısı borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklarıyla diğer haklarını ihtiyaten haczettirebileceği- İİK’nın 45. maddesi hükmüne göre, rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflasa tabi şahıslardan olsa bile alacaklı, yalnız rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabileceğini»¹⁷⁶

√ «Dosyaya sunulan banka havalelerinde herhangi bir açıklamanın bulunmadığı, havalenin kural olarak mevcut bir borcun ödenmesi için gönderildiğinin kabulü gerektiği, ihtiyati haciz isteyen tarafın ‘aleyhine ihtiyati haciz istenen taraftan alacaklı olduğunu’ yaklaşık olarak ispat edemediğinden ve İİK’nın 257. maddesindeki şartlar da oluşmadığından, ‘ihtiyati haciz talebinin reddine’ karar verilmesi gerekeceğini»¹⁷⁷

√ «Kredi kartı borcu nedeniyle ihtiyati haciz talebine ilişkin uyuşmazlıkta, taraflar arasındaki sözleşmenin 41. maddesinde ‘sözleşmenin hangi hallerde muaccel olacağı’ hükme bağlandığından, mahkemece, anılan muacceliyet hükmü tartışılıp değerlendirilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini»¹⁷⁸

√ «‘Borçluların mal kaçırma gibi bir durumunun sunulan belgeler ile ispatlanamadığı, alıcılar ile satıcı arasında imzalanan sözleşmede ihtiyati haciz isteyen taraf olmadığı, sunulan senetlerin taraf olmayana ciro yoluyla verildiği, senetlerin mücerretliği ilkesi gereğince sözleşme ile ihtiyati haciz isteyen tarafın bağlılığının ancak yargılama ile ortaya çıkabileceği’ gerekçesiyle, ‘ihtiyati haciz talebinin reddine’ ilişkin karar, vadesi gelmemiş

¹⁷⁵ Bknz: 19. HD. 17.03.2015 T. 20038/3717 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁶ Bknz: 11. HD. 16.03.2015 T. 2230/3569 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁷ Bknz: 19. HD. 12.03.2015 T. 19110/3545 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁸ Bknz: 19. HD. 12.03.2015 T. 1093/3556 (www.e-uyar.com)

bonolar yönünden yerindeyse de; ihtiyati haciz talebine konu olan bono talep tarihi itibarıyla muaccel olduğundan, ibraz edilen sözleşmede yer almaması sebebiyle sözleşme ile ilgisi de bulunmadığından adı geçen iki senede dayalı 'ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmesi gerekeceğini»¹⁷⁹

√ «Kredi hesabının borçlu adına olduğu dosyaya sunulan müşteri hesap ekstresi kaydından anlaşıldığından, İcra ve İflas Kanunu'nun 258. maddesi hükmüne göre, ihtiyati haciz taleplerinde tam bir ispatın aranmasının gerekmediği, yaklaşık ispatın yeterli olduğu da dikkate alındığında, hesap kat ihtarında belirtilen ve ödenmediği ileri sürülen alacak tutarı için alacaklı bankanın ihtiyati haciz talebinde bulunmasında yasaya aykırı bir yön bulunmadığından, ihtiyati haciz şartları oluşturduğu kabul edilerek, ihtiyati haciz talebinin kabulü gerekeceğini»¹⁸⁰

√ «Mahkemece, ipotek belgeleri getirtilip kefalet borcu için ipotek verilip verilmediği tespit edilerek, eğer ipotek kefiller yararına verilmiş ise rehin tutarı kadar olan alacak için alacaklının önce rehne müracaat etmesi gerektiği, ipotek şayet asıl borçlu lehine verilmiş ise bunun kefile başvuruyu engellemeyeceği nazara alınarak, neticesine göre bir karar vermek gerekeceğini»¹⁸¹

√ «Mahkemece, HMK'nın 389/1 maddesinde uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebileceği, ihtiyati haczin şartlarını düzenleyen İİK'nın 257. maddesinde ise, rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısı borçlunun yedinde veya üçüncü kişide olan taşınır ve taşınmaz malları ile hak ve alacaklarını ihtiyaten haczettirebileceği, vadesi gelmemiş borçtan dolayı ise, yalnız borçlunun muayyen adresinin bulunmaması, borçlunun mallarını gizlemeye, kaçırmaya veya kendisinin kaçmaya hazırlanması yahut da kaçması ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlal eden işlerde bulunması halinde ihtiyati haciz istenebileceğinin öngörüldüğü, bu itibarla tedbir mahiyetinde ihtiyati haciz kararı

¹⁷⁹ Bknz: 11. HD. 04.03.2015 T. 1421/2929 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁰ Bknz: 11. HD. 25.02.2015 T. 1203/2477 (www.e-uyar.com)

¹⁸¹ Bknz: 11. HD. 25.02.2015 T. 1032/2504 (www.e-uyar.com)

verilebilmesi için belirtilen yasal şartların bulunmadığı gerekçesiyle, tedbir mahiyetindeki ihtiyati haciz talebinin reddine karar verilmesi gerektiğini»¹⁸²

√ «İhtiyati haczin dayanağı olan senette tahrifat bulunduğu' iddiasının açılacak bir menfi tespit davasında değerlendirilebileceği; İİK'nın 257. maddesine göre ihtiyati hacze karar verilmesi gerekirken; mahkemece 'dayanak senedin sıhhatinin işbu davada inceleme konusu yapılarak, düzenleme tarihi kısmında tahrifat yapıldığı bu nedenle kambiyo senedi sayılamayacağı, senedin adi senet sayılması halinde dahi, vade tarihi bakımından tereddüt doğduğu bu sebeple alacağın henüz muaccel olmadığı ve vade tarihi gelmemiş olacak bakımından ihtiyati haciz koşullarının oluşmadığı' gerekçeleriyle, 'talebin reddine' karar verilemeyeceğini»¹⁸³

√ «Talep genel tarımsal kredi sözleşmesinin müşterek borçlu müteselsil kefil hakkında ihtiyati haciz istemine ilişkin olup, mahkemece 'talebin reddine' karar verilmişse de, genel tarımsal kredi sözleşmesinin müşterek borçlu müteselsil kefil sıfatıyla imzalanmasının 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kamu düzeni ve genel ahlaka ilişkin kuralları kapsamında değerlendirilemeyeceği gözetilmek suretiyle, sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan yasal mevzuatın nazara alınarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini»¹⁸⁴

√ «Banka kredi sözleşmesinden kaynaklanan alacağa yönelik ihtiyati haciz kararı verilmesi istemine ilişkin talepte, İcra ve İflas Kanunu'nun 257. maddesindeki şartların oluştuğu, hesabın gayri nakit alacaklar yönünden de katedildiği ve gayri nakit alacağa ilişkin istemin de genel kredi sözleşmesi hükümleri uyarınca kabulüne karar verilmesi gerekeceğini»¹⁸⁵

√ «Talep, banka kredi sözleşmesinden kaynaklanan alacağa yönelik ihtiyati haciz kararı verilmesi istemine ilişkin olup, İİK'nın 68/b maddesine göre, hesap kat ihtarının borçlu adresine ulaştığı tarihin tebliğ tarihi sayılacağı- Kat ihtar borçluların adresine tebliğe çıkarılmış; borçlulardan H. S. Y.'a tebliğ edilmiş, diğer borçlu N. M. Y.'a çıkarılan tebligat ise iade

¹⁸² Bknz: 11. HD. 25.02.2015 T. 812/2555 (www.e-uyar.com)

¹⁸³ Bknz: 11. HD. 23.02.2015 T. 1395/2409 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁴ Bknz: 11. HD. 16.02.2015 T. 654/2052 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁵ Bknz: 11. HD. 04.02.2015 T. 235/1245 (www.e-uyar.com)

edildiğinden, mahkemece, TBK'nın 586/1 maddesinde düzenlenen 'ifada gecikme ve ihtarın sonuçsuz kalması' koşulu gerçekleşmiş bulunduğundan, talebin kabulü gerekeceğini»¹⁸⁶

√ «Bonoya dayalı ihtiyati haciz istemine ilişkin olarak, mahkemece 'ihtiyati haciz talebinin reddine' karar verilmiş, ancak, İİK'nın 257 vd. maddelerinde belirtilen ihtiyati haciz şartlarının, talep dayanağı bononun vadesinin gelmesi ve ödenmemesi karşısında gerçekleşmiş olduğu anlaşılmalı, mahkemece 'ihtiyati haciz talebinin kabulüne' karar verilmesi gerekeceğini»¹⁸⁷

√ «Mahkemece, '6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 583 vd. maddeleri uyarınca kefalet için öngörülen şartların bulunmadığı' gerekçesiyle 'ihtiyati haciz isteminin reddine' karar verilmiş ise de, kefalet sözleşmesinde müteselsil kefiller için muacceliyet hükmü bulunup bulunmadığı ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 583 vd ile 586. maddesindeki şartların gerçekleşip gerçekleşmediği tartışılıp değerlendirilerek, sonuca göre bir karar verilmesi gerekeceğini»¹⁸⁸

√ «'İhtiyati haczin şartlarının oluşup oluşmadığı'nun İİK 257. hükmüne göre belirlenmesi gerekirken, dosya kapsamında, çekin rehin cirosuyla verildiğine dair delil bulunmadığı halde, mahkemece alacaklı sıfatını haiz olan tarafın banka olması nedeniyle, bankaların kredi müşterilerinden ciro yoluyla aldıkları çeklerdeki ciroların rehin cirosu olduğu kabul edilerek, varsayım dayalı gerekçeyle, ihtiyati haciz isteminin reddine karar verilemeyeceğini»¹⁸⁹

√ «Asıl borçlu tarafından verilen ipoteklere ilişkin ipotek akit tabloları dosya içerisine getirtilip incelenerek, söz konusu ipoteklerin müşterek borçlu-müteselsil kefil sıfatıyla kredi sözleşmesini imzalayan aleyhine ihtiyati haciz istenenin kefalet borcunu da teminat altına alıp almadığı, ipoteklerin asıl borçlu lehine verilmesi halinde bu durumun müteselsil kefil aley-

¹⁸⁶ Bknz: 11. HD. 02.02.2015 T. 139/1083 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁷ Bknz: 11. HD. 02.02.2015 T. 176/1142 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁸ Bknz: 11. HD. 23.01.2015 T. 17931/954 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁹ Bknz: 11. HD. 22.01.2015 T. 17920/897 (www.e-uyar.com)

hine ihtiyati haciz kararı verilmesine engel teşkil etmeyeceği hususları da değerlendirilip, sonucu uyarınca bir karar verilmesi gerekeceğini»¹⁹⁰

√ «İİK 257. maddesi gereğince muaccel olmuş ve rehinle temin edilmiş alacaklar hakkında ihtiyati haciz kararı verilebileceği- Dosyada mevcut kat (muacceliyet) ihtarnamesinden alacaklı bankanın hesabı kat ettiği ve noterlikçe kat ihtarının gönderildiği, bu ihtarda borçlulara ödeme için bir hafta süre verildiği halde, bu süreye uyulmadan ve alacak henüz muaccel olmadan ihtiyati haciz kararı verilmesi doğru olmadığından, hükmün bozulması gerektiğini»¹⁹¹

√ «İsteme dayanak senet metninde, 'bononun kredi sözleşmesinin teminatı olarak verildiğine' dair herhangi bir ibare ve açıklık bulunmadığı gibi, dosyada bu yolda herhangi bir delil de bulunmadığından, alacaklı vekilinin dilekçelerinde de 'dayanak bononun teminat olarak alındığına' dair bir beyana yer verilmediğinden, ihtiyati haciz talebinin reddine karar verilemeyeceğini»¹⁹²

√ «Mahkemece, haklarında ihtiyati haciz talep edilenlerin müşterek borçlu müteselsil kefil oldukları nazara alınarak TBK'nun 586. maddesinde düzenlenen koşulların oluşup oluşmadığı araştırılmadan ve İİK'nun 257 ve devamı maddelerinde düzenlenen hangi koşulların oluşmadığı karar yerinde tartışılıp açıklanmadan 'yasal koşulları oluşmayan ihtiyati haciz talebinin reddine' şeklinde hüküm kurulamayacağını»¹⁹³

√ «Alacaklı banka vadesi geçmiş kıymetli evrak niteliğindeki bonoya dayalı olarak ihtiyati haciz talebinde bulunduğundan, talep dilekçesinde ve bono içeriğinde ihtiyati hacze konu bononun kredi sözleşmesine istinaden teminat olarak alındığına dair bir ibarenin bulunmadığı, bu suretle kredi sözleşmesine dayalı bir talep de olmadığı halde; bankanın faaliyet alanı nazara alındığında 'bononun kredi karşılığında teminat olarak alınmış

¹⁹⁰ Bknz: 11. HD. 21.01.2015 T. 19222/719 (www.e-uyar.com)

¹⁹¹ Bknz: 11. HD. 21.01.2015 T. 18237/761 (www.e-uyar.com)

¹⁹² Bknz: 11. HD. 19.01.2015 T. 19068/652 (www.e-uyar.com)

¹⁹³ Bknz: 11. HD. 16.01.2015 T. 18222/480 (www.e-uyar.com)

olabileceği' bankanın ise kredi alacağını ispat edemediği yönündeki farazi kabulle 'talebin reddedilmesi' doğru olmayıp, bozmayı gerektirdiğini»¹⁹⁴

√ «İhtiyati haciz kararı verebilmek için İİK'nın 257. maddesindeki şartlar oluşmuş olmasının yeterli olduğu ve başkaca şart aranmasına gerek olmadığını»¹⁹⁵

√ «Alacağın muaccel hale gelebilmesi için kredi hesabının kat edilmesi yeterli olup, ayrıca buna ilişkin ihtarnamenin borçlulara tebliğinin gerekli olmadığını»¹⁹⁶

√ «Rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısının, borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklarıyla diğer haklarını ihtiyaten haczettirebileceğini; İİK. 257. madde koşullarının oluşmasının, ihtiyati haciz kararının verilebilmesi için yeterli olduğunu»¹⁹⁷

√ «İflas erteleme davasında verilen ihtiyati tedbir kararı, ihtiyati haciz kararından ve takipten sonra icra dosyasına ibraz edilmiş ise de, anılan tedbir kararı takipten ve haciz kararından önce alınmış olup, mahkeme kararları verildiği andan itibaren hüküm doğuracağı için geç ibraz edilmelerinin sonuca etkili olmayacağını»¹⁹⁸

√ «İhtiyati haciz kararı, icra takip işlemi olmayıp, yapılacak icra takibinden veya açılacak davadan önce ya da sonra uygulanan ve HMK.'nun 389. ve izleyen maddelerinde düzenlenen ihtiyati tedbir benzeri bir işlem olduğundan bir takip muamelesi sayılamayacağını; icra takibinin durdurulmasının ihtiyati haczin infazına mani teşkil etmeyeceğini; menfi tespit davasında verilen ihtiyati tedbir kararının, davanın tarafı olmayan takip alacaklısı banka yönünden sonuç doğurmayacağı ve ona karşı hüküm ifade etmeyeceğini»¹⁹⁹

¹⁹⁴ Bknz: 11. HD. 14.01.2015 T. 18273/284 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁵ Bknz: 11. HD. 09.04.2015 T. 4727/6964 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁶ Bknz: 11. HD. 07.04.2015 T. 3843/6826 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁷ Bknz: 11. HD. 01.04.2015 T. 1983/6336 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁸ Bknz: 12. HD. 12.03.2015 T. 30534/5715 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁹ Bknz: 12. HD. 09.03.2015 T. 28993/5078 (www.e-uyar.com)

√ «İhtiyati haciz isteminin hangi gerekçeyle reddedildiğinin hükümde gösterilmesi gerekeceğini»²⁰⁰

belirtmiştir.

V- 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun uyarınca kamusal alacakları için *ihtiyati haciz kararı* talep edilmesi bu kanunun 13 vd. maddelerinde düzenlenmiştir²⁰¹.

VI- Uygulamada ki önemi nedeniyle ayrıca ifade edelim ki; *Yargıtay Büyük Genel Kurulu* -24.01.2014 tarih ve (1) sayılı kararı ile *Yargıtay Kanununun 14. maddesinin kendisine verdiği yetki çerçevesinde «asıl davayla ilgili ihtiyati haciz taleplerine ilişkin kararların temyiz inceleme görevinin asıl davaya bakacak olan Daireye ait olduğunu»* vurgulamıştır.

Bu «ilke kararı» çerçevesinde **yüksek mahkeme;**

√ «*Kambiyo senedine dayalı ihtiyati haciz talebine ilişkin kararı temyizen inceleme görevinin Yargıtay 11. Hukuk Dairesine ait olduğunu»*²⁰²

√ «*Tüketici kredisinden kaynaklanan alacakla ilgili ihtiyati haciz talebine ilişkin kararı temyizen inceleme görevinin Yargıtay 13. Hukuk Dairesine ait olduğunu»*²⁰³

√ «*Kat mülkiyeti kanunundan kaynaklanan alacakla ilgili ihtiyati haciz talebine ilişkin kararı temyizen inceleme görevinin Yargıtay 18. Hukuk Dairesi'ne ait olduğunu»*²⁰⁴

²⁰⁰ Bknz: 11. HD. 19.01.2015 T. 18658/583 (www.e-uyar.com)

²⁰¹ Artun, E. S.: agm. s. 4535-4561; Coşkun, age. s. 152 vd.; Candan, age. s. 98 vd.; Tombaloğlu, ag. S. 107 vd.; Alpaslan, M./Şahin, Y.: Mükellefin Gıyabında Alınmış İhtiyati Haciz ve İhtiyati Tahakkuk Kararı Mükellefe Tebliğ Edilmeden Doğrudan Mükelleften Teminat İstenmesi Hukuka Uyarlı mıdır? (Legal Huk. Der. Nisan/2008, s: 1285 vd.)

²⁰² Bknz: 12. HD. 23.12.2013 T. 35127/40925; 11.11.2013 T. 31692/35517 (www.e-uyar.com)

²⁰³ Bknz: 12. HD. 11.12.2013 T. 34354/39598 (www.e-uyar.com)

²⁰⁴ Bknz: 12. HD. 04.12.2013 T. 33751/38594 (www.e-uyar.com)

√ «Ticari kredi sözleşmesinden kaynaklanan ihtiyati haciz talebine ilişkin kararını temyizen inceleme görevinin Yargıtay 19. Hukuk Dairesine ait olduğunu»²⁰⁵

√ «Asliye hukuk mahkemesince verilen ihtiyati haciz talebinin reddine ilişkin kararı temyizen inceleme görevinin Yargıtay 19. Hukuk Dairesine ait olduğunu»²⁰⁶

belirtilmiştir.

Not: İhtiyati haciz kararlarının *hangi daire tarafından temyizen inceleneceğini* belirlemek için Yargıtay Büyük Genel Kurulunun, her sene Ocak ayında aldığı kararı dikkate almak ve temyize konu kararın Yargıtayca incelenmeye başlandığı tarihi saptamak gerekecektir... 24.05.2016

---

²⁰⁵ Bknz: 12. HD. 26.11.2013 T. 32957/37581 (www.e-uyar.com)

²⁰⁶ Bknz: 12. HD. 18.02.2013 T. 29315/4502 (www.e-uyar.com)

